RETTENS DOM (Anden Afdeling)
28. januar 2004 *

I sag T-180/01,

Euroagri Srl, Monte Vidon Combatte (Italien), ved advokat W. Massucci,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, først ved L. Visaggio, derefter C. Cattabriga, som befuldmægtigede, bistået af advokat M. Moretto, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning K(2001) 1274 af 6. juni 2001, hvorved Kommissionen ophævede den støtte, der var ydet sagsøgeren i henhold til Kommissionens beslutning K(1992) 3124 af 3. december 1992 om ydelse af bidrag fra Den europæiske udviklings- og garantifond for Landbruget (EUGFL), »Udviklingssektionen«, i medfør af Rådets forordning (EØF) nr. 4256/88 af 19. december 1988 om gennemførelsesbestemmelser til

* Processprog: italiensk.

forordning (EØF) nr. 2052/88 for så vidt angår EUGFL, »Udviklingssektionen«, (EFT L 374, s. 25), til projekt nr. 92.IT.06.069, der var betegnet »Pilot- og demonstrationsprojekt med hensyn til anvendelse af en ny teknologi, kaldet »Endovena« (»intravenøs«) på frugttræer«,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, N.J. Forwood, og dommerne J. Pirrung og A.W.H. Meij,

justitssekretær: ekspeditionssekretær J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 25. marts 2003,

afsagt følgende

Dom

Relevante retsforskrifter

1 For at styrke den økonomiske og sociale samhørighed som anført i artikel 158 EF fik strukturfondene ved Rådets forordning (EØF) nr. 2052/88 af 24. juni 1988 om strukturfondenes opgaver og effektivitet samt om samordningen af deres

interventioner indbyrdes såvel som med interventionerne fra Den Europæiske Investeringsbank og de øvrige eksisterende finansielle instrumenter (EFT L 185, s. 9) navnlig til opgave at fremme udviklingen og strukturtilpasningen i tilbageståend regioner samt at fremskynde tilpasningen af landbrugsstrukturerne og fremme udviklingen af landdistrikterne med reformen af den fælles landbrugspolitik for øje [artikel 1, stk. 1 og stk. 5, litra a) og b)]. Denne forordning blev ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2081/93 af 20. juli 1993 (EFT L 193, s. 5).

2 I den oprindelige affattelse bestemtes i artikel 5, stk. 2, litra e), i forordning nr. 2052/88, at strukturfondenes finansielle interventioner kan antage form af støtte til teknisk bistand og undersøgelser som forberedelse til aktioner. I den ved forordning nr. 2081/93 ændrede udgave bestemmes, at strukturfondenes finansielle interventioner kan erhverves i form af støtte til teknisk bistand, herunder foranstaltninger vedrørende forberedelse, vurdering, overvågning og evaluering af aktionerne samt pilot- og demonstrationsprojekter.

3 Den 19. december 1988 udstedte Rådet forordning (EØF) nr. 4256/88 om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EØF) nr. 2052/88 for så vidt angår EUGFL, »Udviklingssektionen« (EFT L 374, s. 25). Denne forordning blev ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2085/93 af 20. juli 1993 (EFT L 193, s. 44).

4 I forordning nr. 4256/88, artikel 8, bestemtes i den oprindelige affattelse, at EUGFL's bidrag i forbindelse med den interventionsform, der er nævnt i artikel 5, stk. 2, litra e), i forordning nr. 2052/88, kan vedrøre gennemførelse af pilotprojekter til fremme af udviklingen af landdistrikterne, herunder udvikling og bedre udnyttelse af skovene (første led) og gennemførelse af demonstrationsprojekter, der skal vise landbrugerne de faktiske muligheder ved produktionssystemer, -metoder og teknikker, der svarer til målene for reformen af den fælles landbrugspolitik (fjerde led). I den ændrede affattelse, artiklen fik ved forordning nr. 2085/93, bestemmes i denne artikel, at EUGFL inden for en grænse på 1% af

sin årlige bevillingsramme kan finansiere gennemførelsen af pilotprojekter vedrørende tilpasning af landbrugs- og skovbrugsstrukturerne og fremme af udviklingen i landdistrikterne samt gennemførelsen af demonstrationsprojekter, herunder projekter til udvikling og bedre udnyttelse af skovene samt projekter til forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, der skal vise de faktiske muligheder, som systemer, metoder og teknikker, der er i overensstemmelse med målene for den fælles landbrugspolitik, frembyder inden for produktion og forvaltning.

5 Den 19. december 1988 udstedte Rådet ligeledes forordning (EØF) nr. 4253/88 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 2052/88 for så vidt angår samordningen af de forskellige strukturfondes interventioner indbyrdes såvel som med interventionerne fra Den Europæiske Investeringsbank og de øvrige eksisterende finansielle instrumenter (EFT L 374, s. 1). Denne forordning blev ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2082/93 af 20. juli 1993 (EFT L 193, s. 20).

6 Artikel 24 i forordning nr. 4253/88, der bærer overskriften, »Nedsættelse, suspension og ophævelse af støtten«, lyder i bestemmelsens oprindelige affattelse således:

»1. Hvis gennemførelsen af en aktion eller foranstaltning kun synes at berettige, at der ydes en del af den bevilligede finansielle støtte, foretager Kommissionen en passende undersøgelse af sagen inden for rammerne af partnerskabet og anmoder bl.a. medlemsstaten eller de andre myndigheder, som denne har udpeget til iværksættelsen af aktionen, om at fremkomme med deres bemærkninger inden for en given frist.

2. Efter denne undersøgelse kan Kommissionen nedsætte eller suspendere støtten for den pågældende aktion eller foranstaltning, hvis undersøgelsen bekræfter en uregelmæssighed, især en betydelig ændring, der berører aktionens eller

foranstaltningens art eller gennemførelsesvilkår, og som ikke har været forelagt Kommissionen til godkendelse.

3. Ethvert beløb, der giver anledning til tilbagesøgning som fejlagtigt udbetalt, skal tilbagebetales til Kommissionen. Ikke-tilbagebetalte beløb kan tillægges morarenter i overensstemmelse med finansforordningens bestemmelser og ifølge nærmere regler, som Kommissionen skal vedtage efter fremgangsmåderne i afsnit VIII.«

7 I den affattelse, den fik ved forordning nr. 2082/93, har artikel 24 følgende ordlyd:

»1. Hvis gennemførelsen af en aktion eller foranstaltning hverken synes at berettige, at der ydes en del af eller hele den bevilgede finansielle støtte, foretager Kommissionen en passende
undersøgelse af sagen inden for rammerne af partnerskabet og anmoder bl.a. medlemsstaten eller de myndigheder, som denne har udpeget til iværksættelsen af aktionen, om at fremsætte deres bemærkninger inden for en given frist.

2. Efter denne undersøgelse kan Kommissionen nedsætte eller suspendere støtten for aktionen eller den berørte foranstaltning, hvis undersøgelsen bekræfter en uregelmæssighed eller en betydelig ændring, der berører aktionens eller foranstaltningens art eller gennemførelsesvilkår, og som ikke har været forelagt Kommissionen til godkendelse.

3. Ethvert beløb, der inddrives som uretmæssigt udbetalt, skal tilbagebetales til Kommissionen. På ikke-tilbagebetalte beløb påløber der morarenter i overensstemmelse med finansforordningens bestemmelser og ifølge nærmere regler, som Kommissionen skal vedtage efter procedurerne i afsnit VIII.«

8 Artikel 25 i forordning nr. 4253/88 som ændret ved forordning nr. 2082/93 bestemmer vedrørende overvågning af projekter:

»1. Kommissionen og medlemsstaterne sikrer som led i partnerskabet en effektiv overvågning af fondsstøttens anvendelse inden for EF-støtterammerne og de specifikke aktioner (programmer osv.). Denne overvågning sikres ved hjælp af rapporter, der udarbejdes efter procedurer fastlagt ved fælles overenskomst, stikprøvekontrol og dertil nedsatte udvalg.

2. Overvågningen sikres ved hjælp af fysiske og finansielle indikatorer, der fastlægges i Kommissionens beslutning om godkendelse af de pågældende aktioner. Disse indikatorer vedrører den pågældende aktions særlige karakter, dens mål og interventionsformen samt den socioøkonomiske og strukturelle situation i den medlemsstat, hvor støtten skal ydes. Disse indikatorer opstilles således, at de for de enkelte aktioner viser:

— den aktuelle fase i aktionsforløbet samt de mål, der skal nås inden for en bestemt frist

— den forvaltningsmæssige situation og eventuelle problemer i denne forbindelse.

3. Overvågningsudvalgene nedsættes inden for rammerne af partnerskabet på grundlag af en aftale mellem den pågældende medlemsstat og Kommissionen. Kommissionen og efter omstændighederne EIB kan være repræsenteret i disse udvalg.

4. For hver flerårig aktion sender den myndighed, medlemsstaten har udpeget dertil, senest seks måneder efter udløbet af hvert hele gennemførelsesår Kommissionen rapporter om aktionens forløb. En endelig rapport sendes til Kommissionen senest seks måneder efter aktionens afslutning. For hver aktion med en varighed på under to år forelægger den myndighed, medlemsstaten har udpeget dertil, Kommissionen en rapport senest seks måneder efter aktionens afslutning.

[...]«

Sagens faktiske omstændigheder

I — *Ansøgningen om fællesskabsstøtte til Endovena-projektet*

9 Den 12. oktober 1992 rettede sagsøgeren henvendelse til Kommissionen med ansøgning om fællesskabsstøtte i henhold til artikel 8 i forordning nr. 4256/88 til et pilot- og demonstrationsprojekt vedrørende anvendelse af en ny teknologi, Endovena, på frugttræer (projekt nr. 92.IT.06.069, herefter »projektet« eller »Endovena-projektet«). Det fremgår af ansøgningen, at Endovena-projektet havde til formål at påvise muligheden for at mindske omkostningerne i forbindelse med gødning og skadedyrsbekæmpelse på diverse sorter frugttræer ved hjælp af en teknik baseret på »intravenøs« injektion af næringsstoffer og afsvampningsmidler, der allerede var forarbejdet og derfor direkte optagelige gennem stammen.

10 Ifølge ansøgningen skulle projektet forløbe i tre faser. I en første fase, der blev kaldt »agronomisk«, skulle Endovena-metoden anvendes på forskellige frugttræer, nemlig æble-, pære-, blomme-, fersken-, abrikos- og kiwitræer. Planen var

at indsamle data vedrørende forløbet af denne fase og at kontrollere resultaterne heraf. Under anden fase, der blev kaldt »agro-industriel«, skulle frugt produceret efter Endovena-systemet sammenlignes med frugt produceret traditionelt, dels gennem laboratorieforsøg dels i henseende til konservering. Tredje fase, der havde til formål at udbrede resultaterne af projektet, omfattede udarbejdelsen og fremlæggelsen af skriftligt og audiovisuelt materiale. Det fremgik af ansøgningen, at gennemførelsen af Endovena-projektet ville vare i 24 måneder, og at de samlede omkostninger ville være 2 084 000 ECU.

II — *Tildelingen af fællesskabsstøtten og projektets forløb*

11 Ved beslutning K(92) 3124 af 3. december 1992 (herefter »beslutningen om tildeling af støtte«) tildelte Kommissionen sagsøgeren støtte fra EUGFL, »Udviklingssektionen« til Endovena-projektet (artikel 1). I artikel 2 i beslutningen om tildeling af støtte var gennemførelsesperioden for Endovena-projektet fastsat til 24 måneder, nemlig fra december 1992 til november 1994. I henhold til artikel 3 i beslutningen om tildeling af støtte var udgifterne til projektet på 2 072 000 ECU fuldt støtteberettigede og Fællesskabets maksimale bidrag var 1 470 000 ECU. I samme bestemmelse tilføjedes, at støttebeløbet ville blive nedsat forholdsmæssigt, hvis størrelsen af de endeligt afholdte udgifter medførte en nedsættelse af de støtteberettigede udgifter i forhold til det, der oprindelig var forudsat.

12 I henhold til de finansielle betingelser i bilag II til beslutningen om tildeling af støtte har Kommissionen med henblik på at kontrollere de finansielle oplysninger om de forskellige udgifter ret til at anmode om at se alle originale bilag eller en bekræftet kopi heraf og til at foretage en undersøgelse på stedet eller til at kræve, at de pågældende dokumenter fremsendes (punkt 5). Det præciseres ligeledes, at Fællesskabet, såfremt en af de betingelser, der er opstillet i dette bilag, ikke overholdes, eller hvis der gennemføres aktiviteter, der ikke er nævnt i bilag I, kan suspendere, nedsætte eller ophæve støtten og kræve tilbagebetaling af allerede udbetalte beløb (punkt 10).

13 Den 8. december 1992 udbetalte Kommissionen en første rate på 414 000 ECU svarende til 40% af fællesskabsstøtten til sagsøgeren. Den 7. juli 1993 gav den ordre til udbetaling af anden rate på 310 800 ECU svarende til 30% af støtten, som sagsøgeren modtog den 5. august 1993. Tredje rate blev ikke udbetalt.

14 I perioden fra den 19. til den 22. juli 1993 foretog Kommissionen en kontrol af projektet på stedet. Rapporten om dette kontrolbesøg melder ikke om nogen uregelmæssigheder.

15 Ved skrivelser af 29. marts 1994 og 11. juli 1994 redegjorde sagsøgeren for arbejdets fremskridt og anmodede om en udskydelse af datoen for projektets afslutning på grund af de ugunstige klimatiske forhold, der havde ramt 1994-høsten. Ved skrivelse af 15. september 1994 godkendte Kommissionen anmodningen om udskydelse og fastsatte afslutningsdatoen til den 3. december 1995.

16 Slutningen på projektet blev imidlertid, at det i det konkrete tilfælde viste sig, at Endovena-teknikken viste sig ineffektiv i forhold til de fastsatte mål.

17 Ved skrivelse af 14. maj 1996 meddelte sagsøgeren Kommissionen, at arbejdet med projektet var blevet afsluttet forskriftsmæssigt den 31. december 1995. Sagsøgeren tilføjede, at udarbejdelsen af rapporterne var undervejs, og at »den endelige rapport og de økonomiske vurderinger af de opnåede resultater sammen med en metodisk beskrivelse af de midler, der er benyttet til deres udbredelse« ville blive indsendt snarest. Denne skrivelse blev ikke besvaret fra Kommissionens side. Den endelige rapport vedrørende projektet blev sendt til Kommissionen den 10. september 1997.

III — *Kontrollerne på stedet i juli 1997*

18 Efter at De Europæiske Fællesskabers Revisionsret havde gennemført en kontrol af et irsk projekt i januar 1997, besluttede Kommissionen at foretage kontrol af en række projekter, der havde modtaget støtte i henhold til artikel 8 i forordning nr. 4256/88, fordi den havde mistanke om, at der fandtes et organiseret netværk, som svigagtigt tilegnede sig fællesskabsstøtte. Endovena-projektet blev omfattet af denne kontrol.

19 Den 17. og 18. juli 1997 gennemførtes i henhold til artikel 23 i forordning nr. 4253/88, en kontrol af Endovena-projektet hos sagsøgeren. I kontrollen deltog tjenestemænd fra forskellige dele af Kommissionen, herunder Kontoret for Bekæmpelse af Svig (OLAF), italienske statstjenestemænd og for sagsøgeren L. Biego, der på daværende tidspunkt alene udgjorde selskabets ledelse, samt dennes rådgivere. OLAF har udarbejdet en rapport om resultaterne af undersøgelsen.

20 På grundlag af konklusionerne i den i foregående præmis nævnte rapport skønnede Kommissionen, at den var i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger til at kunne indlede undersøgelsesproceduren efter artikel 24 i forordning nr. 4253/88 og artikel 10 i bilag II til beslutningen om tildeling af støtte.

IV — *Den administrative procedure*

21 Ved skrivelse af 3. april 1998 meddelte Kommissionen sagsøgeren de forhold, der kunne udgøre uregelmæssigheder efter artikel 24 i forordning nr. 4253/88, og

opfordrede sagsøgeren til inden seks uger at fremkomme med redegørelser samt regnskabsbilag og administrative dokumenter, hvoraf det fremgik, at de forpligtelser, der var blevet pålagt sagsøgeren i beslutningen om tildeling af støtte, var blevet opfyldt fuldt ud.

22 Parallelt hermed tilsendte Kommissionen Den Italienske Republik en anmodning om at fremsætte sine bemærkninger. Kommissionen modtog imidlertid ingen bemærkninger fra de italienske myndigheder.

23 Den frist, der var fastsat for sagsøgeren, blev forlænget adskillige gange, fordi Procura della Repubblica (anklagemyndigheden) havde beslaglagt administrative bilag og bogføringsbilag i forbindelse med en strafferetlig undersøgelse mod L. Biego for bedrageri over for Det Europæiske Fællesskab og for skatteunddragelse. Efter at den nationale domstol havde underrettet Kommissionen om ophævelsen af beslaglæggelsen, opfordrede Kommissionen ved skrivelse af 26. april 2000 på ny det selskab, der havde modtaget støtten, til at fremsende dets bemærkninger inden for en frist af seks uger. Ved skrivelse af 12. juni 2000 indgav sagsøgeren sine bemærkninger, hvortil var knyttet en teknisk undersøgelse gennemført i forbindelse med ovennævnte straffesag samt erklæringer og rapporter.

24 Straffesagen mod L. Biego afsluttedes med en dom afsagt af Giudice per le indagini preliminari del Tribunale di Fermo (undersøgelsesdommer ved retten i Fermo) den 15. januar 2001, hvorved forfølgningen indstilledes på grund af forældelse for så vidt angår bedrageri, der henførtes under bestemmelsen om svigagtig opnåelse af udbetalinger til skade for staten, og hvorved Biego blev frifundet for skatteunddragelse.

V — *Den anfægtede beslutning*

25 Ved beslutning K (2001) 1274 af 6. juni 2001 ophævede Kommissionen i medfør af artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88 den finansielle støtte til Euroagri og anmodede virksomheden om at tilbagebetale 725 200 EUR, som virksomheden havde modtaget som støtte (herefter »den anfægtede beslutning«).

Retsforhandlinger og parternes påstande

26 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 3. august 2001 har sagsøgeren anlagt denne sag.

27 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor samme dag indgav sagsøgeren en begæring om udsættelse af gennemførelsen af den anfægtede beslutning. Ved kendelse af 10. september 2001 afviste Rettens præsident begæringen om foreløbige forholdsregler og udsatte spørgsmålet om sagens omkostninger.

28 Som led i foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse har Retten anmodet parterne om at besvare skriftlige spørgsmål og har anmodet Kommissionen om at fremlægge nærmere bestemte dokumenter. Parterne har indsendt deres svar og de udbedte dokumenter inden for den fastsatte frist.

29 Parterne afgav mundtlige indlæg og besvarede spørgsmål fra Retten i retsmøde den 25 marts 2003.

30 I retsmødet opfordrede Retten Kommissionen til at besvare et spørgsmål skriftligt, hvilket den gjorde inden for den frist, der var fastsat herfor. Efter at sagsøgeren havde afgivet sine bemærkninger til Kommissionens svar inden for den fastsatte frist, fastsatte formanden for Rettens Anden Afdeling datoen for afslutningen af den mundtlige forhandling til den 14. maj 2003.

31 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Annullation af den anfægtede beslutning.

— Subsidiært delvis annullation af den anfægtede beslutning og forholdsmæssig nedsættelse af den tildelte støtte i forhold til den faktisk foretagne investering.

— Det pålægges Kommissionen at fremlægge samtlige de rapporter, den har sendt vedrørende Endovena-projektet, og der afhøres en række vidner, ligesom Retten anordner sagsøgerens personlige fremmøde samt indhenter en sagkyndig erklæring eller foretager en undersøgelse på stedet.

32 I sin replik har sagsøgeren endvidere nedlagt påstand om, at bilag 6 til svarskriftet (kontrolrapport udarbejdet af Kommissionens Generaldirektorat for Finanskontrol), hvoraf visse dele er udeladt, udgår af sagen, medmindre hele dokumentet indleveres til Justitskontoret.

33 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

VI — *Den principale påstand*

34 Sagsøgeren har fremført fem anbringender til støtte for sin påstand om annullation. Det første angår manglende begrundelse og tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet. Andet og tredje anbringende vedrører tilsidesættelse af henholdsvis artikel 24 i forordning nr. 4253/88 og artikel 25 i samme forordning. Med fjerde anbringende, der bærer overskriften »mangel på logik, inadækvans og fuldstændig mangel på begrundelse«, har sagsøgeren i det væsentlige bestridt konstateringerne i den anfægtede beslutning vedrørende de uregelmæssigheder, på grund af hvilke støtten blev ophævet. I det femte anbringende har sagsøgeren anført, at Kommissionen har tilsidesat proportionalitetsprincippet.

A — *Anvendeligheden af de forskellige affattelser af forordningerne nr. 2052/88, 4253/88 og 4256/88*

35 Indledningsvis skal det fastlægges, hvilken af de successive versioner af forordningerne nr. 2052/88, 4253/88 og 4256/88, der finder anvendelse i sagen.

Fællesskabsstøtten til Endovena-projektet blev givet i december 1992, altså før ikrafttrædelsen den 3. august 1993 af forordningerne nr. 2081/93, 2082/93 og 2085/93. Overgangsbestemmelserne i sidstnævnte forordninger, dvs. artikel 15 i forordning nr. 2081/93, artikel 33 i forordning nr. 2082/93 og artikel 10-11a i forordning nr. 2085/93 omhandler ikke udtrykkeligt reglerne om økonomisk kontrol, inddragelse af støtten samt overvågning af projekterne, som denne sag især drejer sig om.

36 Det fremgår af Domstolens og Rettens praksis, at processuelle regler almindeligvis antages at finde anvendelse i samtlige tvister, der verserer på ikrafttrædelsestidspunktet, medens det forholder det sig anderledes med materielretlige regler. Disse fortolkes normalt således, at de kun omfatter forhold, som ligger forud for ikrafttrædelsen, såfremt det af ordlyden, bestemmelsernes formål eller opbygning klart fremgår, at dette har været meningen (Domstolens dom af 12.11.1981 i sagen Salumi m.fl., forenede sager 212/80 til 217/80, Sml. s. 2735, præmis 9, og Rettens dom af 19.2.1998, sag T-42/96, Eyckeler & Malt mod Kommissionen, Sml. II, s. 401, præmis 54 ff.). Betingelserne for at yde støtte, modtagerens forpligtelser og betingelserne, hvorunder en støtte kan ophæves, hører til de materielle regler. Disse dele af den foreliggende tvist er således reguleret af forordningerne nr. 2052/88, 4253/88 og 4256/88 i deres oprindelige affattelse. Omvendt er der med hensyn til Kommissionens kontroller og Kommissionens og medlemsstaternes forpligtelser vedrørende overvågningen af projekterne tale om processuelle regler, der, fra ikrafttrædelsen af forordningerne fra 1993, anvendes i deres nye affattelse på tidligere ydet støtte.

37 Retten skal præcisere, at ophævelse af fællesskabsstøtten på grund af uregelmæssigheder, der lægges modtageren til last, har karakter af en sanktion, når den ikke er begrænset til tilbagesøgning af de beløb, der uberettiget er blevet udbetalt som følge af disse uregelmæssigheder, og som er pålagt med afskrækkelse som formål (Rettens dom af 26.9.2002, sag T-199/99, Sgaravatti Mediterranea mod Kommissionen, Sml. II, s. 3731, præmis 127). Ophævelse kan således kun

ske, hvis den har hjemmel såvel i den gamle som den nye affattelse af artikel 24 i forordning nr. 4253/88. Som Kommissionen med rette har understreget i sine svar på Rettens spørgsmål, er de ændringer, der gennemførtes vedrørende denne bestemmelse, af rent formel karakter og har således ikke medført realitetsændringer.

B — *Første anbringende om manglende begrundelse og om tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet*

1. Parternes argumenter

38 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen har tilsidesat begrundelsespligten efter artikel 253 EF, idet den ikke har svaret på de bemærkninger, sagsøgeren fremførte i sin skrivelse af 12. juni 2000, og ikke har taget hensyn til de talrige dokumenter, der herved blev forelagt. Kommissionen skal for at overholde kontradiktionsprincippet begrunde en beslutning ikke alene med hensyn til eksistensen af konstaterede overtrædelser og uregelmæssigheder, men også, såfremt den mener, at de argumenter, der fremføres som forsvar, savner grundlag og relevans. I replikken har sagsøgeren foreholdt Kommissionen, at den først i sit svarskrift har anført de deltaljerede grunde til, at den ikke anså visse punkter i sagsøgerens bemærkninger af 12. juni 2000 for korrekte. Sagsøgeren har her henvist til, at der foreligger en tilsidesættelse af retten til forsvar.

39 I retsmødet har sagsøgeren tilføjet, at Kommissionen fremlagde den endelige rapport, som sagsøgeren indgav den 10. december 1997, kort før den mundtlige forhandling. Sagsøgeren udleder heraf, at rapporten ikke blev taget i betragtning, da Kommissionen indledte proceduren om ophævelse af støtten. Sagsøgeren finder, at dette udgør en alvorlig tilsidesættelse af begrundelsespligten.

40 Kommissionen har anført, at den anfægtede beslutning er korrekt begrundet.

2. Rettens bemærkninger

41 Ifølge fast retspraksis skal den begrundelse, som kræves i henhold til artikel 253 EF, klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den fællesskabsmyndighed, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, dels således at de berørte personer kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning og kan forsvare deres rettigheder, dels således at Fællesskabets retsinstanser kan udøve deres prøvelsesret. Omfanget af begrundelsespligten afhænger af arten af den pågældende retsakt og den sammenhæng, hvori den er vedtaget, samt af alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (Domstolens dom af 14.2.1990, sag C-350/88, Delacre m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 395, præmis 15 og 16, og Rettens dom af 13.3.2003, sag T-340/00, Communità montana della Valnerina mod Kommissionen, endnu ikke offentliggjort i Samling af Afgørelser, præmis 82).

42 Særligt under hensyn til, at en beslutning om ophævelse af en fællesskabsstøtte har alvorlige konsekvenser for modtageren af tilskuddet, skal det af beslutningen klart fremgå, hvilke grunde der underbygger den (se tilsvarende Rettens dom af 3.2.2000, forenede sager T-46/98 og T-151/98, Sml. II, s. 167, CCRE mod Kommissionen, præmis 48).

43 I denne sag har Kommissionen såvel i skrivelsen af 3. april 1998, hvori den meddeler sagsøgeren, hvilke forhold der kunne udgøre uregelmæssigheder som omhandlet af artikel 24 i forordning nr. 4253/88, som i den anfægtede beslutning klart og utvetydigt redegjort for grundene til ophævelsen af støtten. Endvidere havde sagsøgeren deltaget i kontrollen i 1997, sagsøgerens ledelse havde

underskrevet referatet heraf, og sagsøgeren havde fuldt kendskab til den rapport, OLAV udarbejdede efter kontrollen. Hertil kommer, at sagsøgeren ved de anbringender, virksomheden har fremført, har vist, at den klart havde forstået Kommissionens betragtninger.

44 Sagsøgerens opfattelse, hvorefter Kommissionen burde have givet et udtrykkeligt svar på samtlige argumenter, der blev fremført over for Kommissionen, kan derfor ikke tiltrædes. Et sådan forpligtelse følger heller ikke af kontradiktionsprincippet.

45 Den i retsmødet rejste indsigelse om, at Kommissionen ved beslutningen om at ophæve støtten ikke tog hensyn til den endelige rapport, som sagsøgeren forelagde den 10. september 1997, vedrører i alt væsentligt ikke begrundelsen for beslutningen, men den procedure, der gik forud for vedtagelsen af retsakten. Indsigelsen behandles nedenfor i forbindelse med andet anbringende (se nedenfor præmis 64 til 67).

46 Det følger heraf, at sagsøgerens første anbringende savner fornødent grundlag.

C — *Andet anbringende vedrørende tilsidesættelse af artikel 24 i forordning nr. 4253/88*

1. Parternes argumenter

47 Ved dette anbringende, der består af tre dele, har sagsøgeren anført, at der ikke forud for beslutningen er sket en korrekt undersøgelse af sagen, således som krævet efter artikel 24, stk. 1, i forordning nr. 4253/88.

48 I forbindelse med anbringendets første del havde sagsøgeren i stævningen foreholdt Kommissionen, at den havde tilsidesat forpligtelsen efter artikel 24, stk. 1, til at anmode medlemsstaten eller de myndigheder, den har udpeget til at gennemføre aktionen, om at fremsætte deres bemærkninger inden for en bestemt frist. Efter at sagsøgte ved Kommissionens svarskrift havde erfaret, at de italienske myndigheder havde fået oplysning om indledningen af den administrative procedure og ikke havde fremsat bemærkninger, har sagsøgeren foreholdt Kommissionen ikke at være blevet informeret herom.

49 I anbringendets anden del har sagsøgeren anført, at Kommissionen også har tilsidesat forpligtelsen til at foretage en korrekt undersøgelse af sagen derved, at den i det væsentlige har lagt resultaterne af den i 1997 gennemførte kontrol til grund for sin afgørelse. Sagsøgeren har dels anført, at Kommissionen efter at have gennemført en første kontrol af projektet i 1993 ikke var berettiget til at foretage en anden kontrol i 1997. Dels har sagsøgeren rejst kritik af den måde, hvorpå kontrollen gennemførtes, hvilket ifølge sagsøgeren indebærer, at resultaterne heraf må lades ude af betragtning.

50 Ifølge sagsøgeren kan Kommissionen ikke begrunde sin anden kontrol med, at oplysninger, som kunne rejse tvivl om rigtigheden af udgifter, der var oplyst i forbindelse med projektet, var fremkommet efter den første kontrol i 1993. Revisionsrettens undersøgelse i 1997 angik forhold, der intet havde med Endovena eller med sagsøgeren at gøre, og det kan ikke udledes heraf, at finansieringen i nærværende sag også var af bedragerisk karakter. Sagsøgeren foreholder Kommissionen at have anlagt det synspunkt, at sagsøgeren var skyldig, og at have søgt efter beviser til støtte herfor. En sådan fremgangsmåde giver ikke Kommissionen mulighed for at bedømme forholdene korrekt.

51 Sagsøgeren har med hensyn til bevisværdien af kontrolresultaterne fra 1997 anført, at de sagligt set modsiger dem, der forelå efter den tidligere kontrol i 1993. Som følge heraf er sagsøgeren af den opfattelse, at Kommissionen har tilsidesat

retten til forsvar. Sagsøgeren anfører nærmere, at kontrollen i 1997, som gennemførtes på et tidspunkt, der lå relativt langt efter færdiggørelsen af projektet, kun varede to dage. Det er umuligt at foretage en formålstjenlig undersøgelse af et så komplekst spørgsmål på så kort tid med kun tre tjenestemænd. Sagsøgeren har bestridt indholdet af den rapport, der blev udarbejdet efter kontrollen, og anført, at de forhold, der lægges sagsøgeren til last, ikke hviler på noget som helt andet bevis end kontrollørernes erklæringer. I retsmødet har sagsøgeren tilføjet, at rapporten fra kontrollen, der er fremlagt som bilag 6 til svarskriftet, ikke kan tillægges bevisværdi på grund af de talrige fejl deri, og på grund af, at den ikke er dateret. Efter sagsøgerens opfattelse vil det forhold, at dette dokument udgår af sagen, hvilket sagsøgeren har krævet, indebære, at der ikke findes noget bevis for de overtrædelser, der foreholdes sagsøgeren.

52 I forbindelse med anbringendets tredje del, som sagsøgeren nærmere har redegjort for under retsmødet, har sagsøgeren anført, at der endvidere er sket en tilsidesættelse af forpligtelsen til at gennemføre en formålstjenlig undersøgelse af sagen derved, at der ikke er taget hensyn til den endelige rapport udarbejdet af sagsøgeren. Som svar på et af Retten stillet spørgsmål har sagsøgeren forklaret, at man ikke kunne påberåbe sig eksistensen af denne rapport, før Kommissionen fremlagde den, fordi den dokumentation vedrørende Endovena-projektet, som sagsøgeren var i besiddelse af, blev beslaglagt af anklagemyndigheden i forbindelse med den straffesag, der verserede i Italien, og dokumentationen ikke var blevet tilbagegivet sagsøgeren i dens helhed på korrekt måde efter straffesagens afslutning.

53 Kommissionen har med hensyn til anbringendets første del oplyst, at den i henhold til forpligtelsen i artikel 24, stk. 1, i forordning nr. 4253/88 havde anmodet de italienske myndigheder om at fremkomme med deres bemærkninger. Den mener ikke, at der består nogen forpligtelse til at informere borgeren om en sådan konsultation.

54 Med hensyn til anden del af anbringendet har Kommissionen anført, at den kontrol, der fandt sted i juli 1997, var en grundig kontrol, der blev gennemført af seks tjenestemænd over to dage og indbefattede en besigtigelse med besøg på de pågældende marker. Denne undersøgelse fandt sted i flere etaper og havde en

varighed, der oversteg den, sagsøgeren antager. Sagsøgeren kan ikke hævde, at kontrollen blev foretaget lang tid efter projektets afslutning, idet dette ikke er blevet korrekt afsluttet. Eventuelle forskelle mellem resultaterne af de to kontroller i 1993 og i 1997 er ikke afgørende, og kontrollen i 1997 var lovlig, idet der var fremkommet nye oplysninger, der havde rejst tvivl om rigtigheden af de oplyste udgifter. I duplikken har Kommissionen præciseret, at den efter den kontrol, som Revisionsretten havde gennemført, foretog en kontrol af samtlige endnu løbende projekter finansieret i henhold til artikel 8 i forordning nr. 4256/88, dvs. 107 projekter, og ikke kun sagsøgerens projekt. Den var således ikke forudindtaget mod sagsøgeren.

2. Rettens bemærkninger

55 Ved dette anbringende har sagsøgeren i det væsentlige rejst kritik at den procedure, der førte til vedtagelsen af den anfægtede beslutning. Anbringendet skal således behandles efter reglerne i forordning nr. 4253/88 som ændret.

56 Anbringendets første del angår herefter alene kritikken af, at Kommissionen ikke informerede sagsøgeren om, at den havde givet de italienske myndigheder muligheden for at fremsætte deres bemærkninger til den eventuelle ophævelse af støtten, og at disse ikke havde gjort brug heraf. Der følger imidlertid ingen sådan forpligtelse af den lovgivning, der skal finde anvendelse. Første del af anbringendet er således uden grundlag.

57 For så vidt angår anbringendets anden del bestemmes i artikel 23. stk. 2, sidste led, i forordning nr. 4253/88 som ændret, at »Kommissionen påser, at dens kontrol koordineres, således at det undgås, at kontrollen af samme forhold

gentages inden for samme tidsrum.« Denne bestemmelse tilsigter at undgå gentagne kontroller af det samme projekt. Den forpligter således Kommissionen til at organisere sine kontrolaktiviteter i overensstemmelse med principperne for god forvaltning. Bestemmelsen forbyder imidlertid ikke flere kontroller som sådan (Rettens dom af 7.11.2002, forenede sager T-141/99, T-142/99, T-150/99, og T-151/99, Vela og Tecnagrind mod Kommissionen, Sml. II, s. 4547, præmis 99 - 102).

58 Kommissionen er navnlig berettiget til at gentage kontroller, når der foreligger nye oplysninger, hvoraf fremgår, at det er hensigtsmæssigt at gennemføre grundigere kontroller af visse projekter. I denne sag fremkom sådanne nye oplysninger gennem Revisionsrettens kontroller. De uregelmæssigheder, sidstnævnte havde konstateret i forbindelse med forløbet af visse projekter, udgjorde et grundlag for at kontrollere lignende projekter, enten systematisk eller i form af stikprøvekontroller, også selvom disse projekter havde været kontrolleret tidligere.

59 Den omstændighed, at resultaterne af den anden kontrol var forskellige fra dem, der fremgik af kontrollen i 1993, er ikke til hinder for, at de tages i betragtning. Som Kommissionen med rette har anført, indeholder rapporten fra 1993 ikke udtrykkelige konstateringer med grundlag i kontroller, der faktisk er foretaget af tjenestemænd fra Kommissionen, som er i modstrid med resultaterne af kontrollen i 1997. Under alle omstændigheder er det naturligt, at en kontrol, der er igangsat på grund af nye oplysninger, som har givet anledning til mistanke om, at der foreligger svig med hensyn til visse projekter, er grundigere og giver resultater, der afviger fra resultaterne af en rutinekontrol, der ikke er foretaget på grundlag af nogen mistanke.

60 Med hensyn til klagepunktet om, at den tid, der blev anvendt på kontrollen i 1997, ikke var tilstrækkelig til at nå frem til pålidelige resultater, fremgår det af kontrolrapporten, der er fremlagt som bilag 5 til stævningen, at der deltog tre tjenestemænd fra Kommissionen og tre italienske statstjenestemænd i den kontrol, der den 17. og 18. juli 1997 gennemførtes hos sagsøgeren. Seks tjenestemænds

deltagelse over to dage må anses for tilstrækkeligt til at indsamle de oplysninger, den anfægtede beslutning bygger på. Kommissionen har ligeledes med rette anført, at den »passende undersøgelse af sagen« ikke blot bestod i kontrollen i juli 1997, men også indbefattede Kommissionens gennemgang af kontrollens resultater, opfordringen til støttemodtageren og til den pågældende medlemsstat til at fremsætte deres bemærkninger samt Kommissionens analyse af disse bemærkninger og de dokumenter, der ledsagede dem.

61 Klagepunktet om, at kontrollen fandt sted på et tidspunkt, der lå for lang tid efter projektets afslutning, er ligeledes uden grundlag. At der gik omkring et år mellem meddelelsen om projektets afslutning og kontrollen, kan ikke anses for uforholdsmæssigt, især når henses til, at det i artikel 23, stk. 3, i forordning nr. 4253/88 såvel i den tidligere affattelse, som finder anvendelse i denne sag, som i den ændrede affattelse hedder, at »det ansvarlige organ og de ansvarlige myndigheder« »[i] en periode på tre år efter den sidste betaling vedrørende en aktion stiller [...] alle udgiftsbilag i forbindelse med aktionen til rådighed for Kommissionen«. I øvrigt forpligter punkt 6 i bilag II til beslutningen om tildeling af støtte til i fem år fra sidste støtteudbetaling at holde alle originalbilag, der viser de afholdte udgifter, til disposition for Kommissionen. Dette forhold viser, at modtageren af en fællesskabsstøtte må påregne kontroller i tre eller endda fem år efter udbetalingen af sidste del af den økonomiske støtte. Hertil kommer, at kontrollen fandt sted, før sagsøgeren den 10. september 1997 indleverede den endelige rapport vedrørende projektet.

62 Med hensyn til sagsøgerens indsigelse i relation til kontrolrapporten fremlagt som bilag 6 til svarskriftet bemærkes, at dette dokument ikke er det eneste, der attesterer resultaterne af kontrollen i 1997. Bl.a. har sagsøgeren selv som bilag 5 til stævningen fremlagt en kontrolrapport dateret den 19. august 1997 angående samme kontrol, hvortil er knyttet et referat, der er underskrevet af blandt andre L. Biego, som på daværende tidspunkt var direktør for sagsøgeren. Det tilføjes, at spørgsmålet om, hvorvidt de uregelmæssigheder, der foreholdes sagsøgeren, kan anses for bevist, ikke henhører under nærværende anbringende, og derfor behandles nedenfor i forbindelse med fjerde anbringende.

63 Anden del af anbringendet er derfor uden grundlag.

64 Med hensyn til anbringendets tredje del angående det forhold, at Kommissionen ikke har taget hensyn til den endelige rapport, bemærkes, at det af Rettens procesreglements artikel 48, stk. 2, fremgår, at nye anbringender ikke må fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne.

65 Det skal altså afgøres, om Kommissionens fremlæggelse af den endelige rapport vedrørende Endovena-projektet kort tid før retsmødet i nærværende sag kan anses for en ny omstændighed, der bevirker, at det tillades sagsøgeren at fremsætte nye anbringender. Herved bemærkes, at rapporten er et dokument, der er udarbejdet at sagsøgeren selv, og som med bilag er på omkring 300 sider.

66 Sagsøgeren har ikke på overbevisende måde forklaret, hvorfor virksomheden ikke har påberåbt sig eksistensen af denne rapport under skriftvekslingen, navnlig for at bestride Kommissionens påstand om, at den endelige rapport vedrørende Endovena-projektet aldrig var fremkommet. Sagsøgeren har ganske vist henvist til den italienske anklagemyndigheds beslaglæggelse af alt dokumentationsmateriale vedrørende projektet. Denne beslaglæggelse blev imidlertid ophævet før vedtagelsen af den anfægtede beslutning. Sagsøgeren har desuden i retsmødet hævdet, at anklagemyndigheden ikke havde tilbagegivet virksomheden dokumentationen i dens helhed. Selv om det antages, at denne påstand, der ikke er støttet af nogen form for bevis, er korrekt, forklarer dette ikke, at de personer, der har ansvaret for virksomhedens ledelse, og navnlig L. Biego, der var enedirektør i perioden fra den 20. november 1996 til den 14. december 2000, ikke var i stand til at oplyse sagsøgerens advokat om udarbejdelsen af rapporten og indgivelse af den til Kommissionen. Den omstændighed, at sagsøgeren ikke har påberåbt sig

eksistensen af rapporten under skriftvekslingen, kan derfor kun forklares ved manglende omhu hos de personer, der har ansvaret for virksomhedens ledelse. Som følge heraf kan Kommissionens fremlæggelse af rapporten efter skriftvekslingens afslutning, hvor beklagelig denne forsinkede fremlæggelse end er, ikke anses for en ny omstændighed, der kan begrunde fremsættelsen af nye anbringender.

67 Anbringendets tredje del skal derfor afvises.

68 Som følge heraf må andet anbringende om, at Kommissionen ikke har gennemført en korrekt undersøgelse af sagsøgerens sag, forkastes.

D — *Tredje anbringende vedrørende tilsidesættelse af artikel 25 i forordning nr. 4253/88*

1. Parternes argumenter

69 Sagsøgeren har i første del af dette anbringende anført, at Kommissionen og den italienske stat ikke har overholdt overvågningsforpligtelsen i forordning nr. 4253/88 og navnlig ikke har udarbejdet de rapporter om aktionens forløb, som bestemmelsens stykke 4 foreskriver.

70 I anden del af anbringendet har sagsøgeren anført, at tavsheden hos de myndigheder, der skulle overvåge projektet, fremkaldte den overbevisning hos sagsøgeren, at man ikke behøvede at gennemføre udbredelses- og offentliggørelsesfasen.

71 Efter Kommissionens opfattelse finder forordning nr. 4253/88, artikel 25, ikke anvendelse på pilot- og demonstrationsprojekter, der finansieres direkte af Kommissionen i medfør af artikel 8 i forordning nr. 4253/88.

2. Rettens bemærkninger

72 For så vidt angår anbringendets første del bemærkes alene, at en undladelse fra Kommissionens eller de italienske myndigheders side af at opfylde eventuelle overvågningsforpligtelser ikke kan forhindre Kommissionen i at bringe artikel 23 og 24 i forordning nr. 4253/88 i anvendelse på et individuelt projekt. Sagsøgerens indsigelse er således uden betydning for lovligheden af den anfægtede beslutning.

73 Anbringendets anden del, hvorved sagsøgeren har anført, at Kommissionens adfærd fremkaldte en berettiget forventning hos virksomheden om, at Kommissionen havde givet afkald på gennemførelsen af udbredelsesfasen vedrørende projektet, henhører i det væsentlige under fjerde anbringende, under hvilket sagsøgeren har bestridt, at den manglende gennemførelse af denne projektfase kan anses for en uregelmæssighed. Denne del behandles derfor i forbindelse med det nævnte anbringende.

74 Det følger heraf, at tredje anbringende skal forkastes.

E — *Fjerde anbringende om, at de uregelmæssigheder, der er fastslået i den anfægtede beslutning, ikke foreligger*

75 Ved dette anbringende, der bærer overskriften »mangel på logik, inadækvans og fuldstændig mangel på begrundelse«, har sagsøgeren hovedsagelig gjort gældende, at betingelserne i forordning nr. 4253/88, artikel 24, for at ophæve støtten ikke er til stede, idet de omstændigheder, der foreholdes sagsøgeren i den anfægtede beslutning ikke er bevist eller ikke kan anses for uregelmæssigheder.

76 Før behandlingen af parternes argumenter vedrørende de forskellige uregelmæssigheder, der er nævnt i den anfægtede beslutning, finder Retten det hensigtsmæssigt at undersøge forskellige punkter af generel karakter, som sagsøgeren har fremført.

1. Generelle punkter

a) Parternes argumenter

77 Sagsøgeren har rejst kritik af Kommissionen for at have anset forskellige forhold for »mangler«, »uregelmæssigheder« eller andre »ændringer af projektet«, alene fordi de ikke var i overensstemmelse med ansøgningen om støtte. Indholdet af ansøgningen er uden betydning for kontrollen af, om sagsøgeren har opfyldt sine forpligtelser korrekt. Sagsøgerens forpligtelser som støttemodtager fremgår alene

af beslutningen om tildeling af støtte, der pålagde sagsøgeren at iværksætte bestemte handlinger i værk, specifikke mål, der skulle nås, og nærmere bestemte metoder, der skulle anvendes, men overlod det til sagsøgeren frit at vælge de midler, der skulle bruges til at nå målene med hensyn til alle forhold, der ikke var udtrykkeligt reguleret i beslutningen.

78 Sagsøgeren har endvidere bestridt Kommissionens påstand om, at L. Biego skal have indrømmet at have givet Kommissionen urigtige oplysninger i forbindelse med ansøgningen om støtte.

79 Endvidere kan Kommissionen ikke til støtte for den anfægtede beslutning påberåbe sig resultaterne af kontroller, der er gennemført fra og med 1997, ifølge hvilke der skal have eksisteret forbindelser mellem forskellige projekter finansieret i henhold til artikel 8 i forordning nr. 4256/88 og netværk oprettet med det formål svigagtigt at tilvende sig de opnåede fællesskabsmidler, idet dette motiv ikke blev nævnt under de faser, der gik forud for indledningen af proceduren om ophævelse af støtten.

80 Sagsøgeren har endelig i retsmødet henvist til, at Retten i dommen i sagen Sgaravatti Mediterranea mod Kommissionen, der er nævnt ovenfor i præmis 37, har fastslået, at resultatet af de kontroller, der er foretaget af nationale myndigheder under en straffesag, kan være elementer, der kan begrunde ophævelsen af en støtte. I det foreliggende tilfælde er der også blevet foretaget sådanne undersøgelser sted, og anklagemyndigheden har konstateret, at sagsøgeren havde opfyldt alle væsentlige forpligtelser vedrørende projektet.

81 Kommissionen har anført, at ansøgningen har afgørende betydning for godkendelsen af et projekt og tildelingen af støtte. Da der er tale om offentligt tilskud og ikke en udlicitering af en opgave, har sagsøgeren ikke en fuldstændig frihed med hensyn til valget af midler, der skal bringes i anvendelse for at nå projektets mål. I retsmødet har Kommissionen tilføjet, at den ikke har foreholdt sagsøgeren ikke at have gennemført projektet

b) Rettens bemærkninger

82 Det skal indledningsvis påpeges, at støtteordninger i henhold til de fællesskabsretlige bestemmelser navnlig er baseret på, at støttemodtageren opfylder en række forpligtelser, der skaber en ret for støttemodtageren til at oppebære den pågældende støtte. Opfylder støttemodtageren ikke samtlige disse forpligtelser, kan Kommissionen i henhold til artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88, såvel i dens oprindelige som i den ændrede affattelse, tage sine forpligtelser efter beslutningen om tilkendelse af støtte op til fornyet overvejelse (jf. i denne retning Rettens dom af 24.4.1996, forenede sager T-551/93 og T-231/94 - T-234/94, Industrias Pesqueras Campos m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 247, præmis 161, og af 12.10.1999, sag T-216/96, Conserve Italia mod Kommissionen, Sml. II, s. 3139, præmis 71 og 90-94).

83 Ligeledes er ansøgere til og modtagere af støtte forpligtet til at sikre sig, at de giver Kommissionen tilstrækkeligt præcise oplysninger, da det system med kontrol og bevis, som er indført med henblik på at undersøge, om betingelserne for at yde støtte er opfyldt, i modsat fald ikke kan fungere hensigtsmæssigt. Således vil manglen på tilstrækkeligt præcise oplysninger føre til, at projekter, som ikke opfylder de fastsatte betingelser, får tildelt støtte. Dermed udgør den oplysnings- og loyalitetsforpligtelse, som påhviler ansøgere til og modtagere af støtte, en del af EUGFL's støttesystem og er afgørende for dets funktion. En tilsidesættelse af disse forpligtelser må følgelig anses for at være en uregelmæssighed som omhandlet i artikel 24 i forordning nr. 4253/88, som ændret (jf. i denne retning dommen i sagen Conserve Italia, jf. ovenfor i præmis 82, præmis 71, dommen i sagen Vela og Tecnagrind mod Kommissionen, jf. ovenfor i præmis 57, præmis 322, og dommen sagen Comunità montana della Valnerina mod Kommissionen, nævnt oven for i præmis 41, præmis 97).

84 Herefter bemærkes, at ydelsen af tilskud er betinget af, at modtageren ikke alene overholder de betingelser, som er fastsat af Kommissionen i godkendelsesbeslutningen, men også betingelserne i den ansøgning om tilskud, som er genstand for

godkendelsesbeslutningen (Rettens dom af 14.7.1997, sag T-81/95, Interhotel mod Kommissionen, Sml. II, s. 1265, præmis 42, og dommen i sagen CCRE mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 42, præmis 68).

85 Sagsøgeren har nemlig ansøgt om fællesskabsstøtte til et specifikt projekt, som virksomheden har beskrevet detaljeret i dens ansøgning. Denne beskrivelse har spillet en afgørende rolle for beslutningen om tildeling af støtte. Retten kan herefter ikke tiltræde sagsøgerens opfattelse om, at ansøgningen om støtte ikke er relevant ved vurderingen af, om projektet blev gennemført korrekt.

86 Med hensyn til spørgsmålet om betydningen af ansøgningens indhold på eventuelle uregelmæssigheder i forbindelse med projektet, må der skelnes mellem to aspekter.

87 Dels skal ansøgningen indeholde faktiske oplysninger vedrørende den foreliggende situation og det, der er gået forud for det foreslåede projekt. Disse oplysninger spiller en vigtig rolle for vurderingen af projektets kvalitet. Hvis det efterfølgende viser sig, at de ikke svarede til virkeligheden, indeholder beslutningen om tildeling af støtte en faktisk fejl, og den skal derfor anses for ulovlig. En ulovlighed af denne art kan under visse betingelser begrunde, at beslutningen om tildeling af støtte tilbagekaldes med tilbagevirkende kraft (Domstolens dom af 24.1.2002, sag C-500/99 P, Conserve Italia mod Kommissionen, Sml. I, s. 867, præmis 90). Afgivelsen i forbindelse med støtteansøgningen af urigtige oplysninger, der er egnende til at vildlede Kommissionen med hensyn til omstændigheder, som kan få indflydelse på beslutningen om tildeling af støtte, udgør desuden en tilsidesættelse af en væsentlig forpligtelse, som påhviler ansøgere om fællesskabsstøtte og dermed en uregelmæssighed efter artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88, såvel i dens oprindelige som i dens ændrede affattelse (se i denne retning Rettens dom af 6.3. 2003, sagerne T-61/00 og T-62/00, APOL og AIPO mod Kommissionen, endnu ikke offentliggjort i Samling af Afgørelser, præmis 118 og 120).

88 Dels skal ansøgningen indeholde oplysninger om de aktiviteter, der er planlagt i forbindelse med projektet. Hvis disse ikke gennemføres på den måde, der er anført i ansøgningen, er der tale om en ændring af projektet, som, hvis den er betydelig, skal godkendes af Kommissionen, for at der fortsat kan ydes støtte til projektet (se artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88 i den oprindelige affattelse, hvis indhold ikke er berørt af ændringen i 1993).

89 Naturligvis kan der i beslutningen om tildeling af støtte være fastsat ændringer af visse dele af projektet i forhold til ansøgningen, og i dette tilfælde er beslutningen afgørende for vurderingen af, om projektet er blevet gennemført korrekt. Det kan imidlertid ikke udledes heraf, at støttemodtageren ikke er bundet af ordlyden af den pågældendes egen støtteansøgning i det omfang, denne er blevet accepteret uden udtrykkelig ændring.

90 Kommissionen henholdt sig således med rette til ansøgningen om støtte med henblik på at afgøre, om støttetildelingen var berettiget, og om projektet var blevet korrekt udført

91 Endvidere bemærkes, at det er uden betydning for resultatet af nærværende tvist, om L. Biego har erkendt at have givet Kommissionen urigtige oplysninger i forbindelse med ansøgningen om tilskud. Afgørende er derimod, om ansøgningen om tilskud faktisk indeholdt urigtige oplysninger.

92 Det påhviler støttemodtageren at dokumentere rigtigheden af oplysningerne i ansøgningen om støtte. Som ophavsmand til ansøgningen er denne bedst i stand hertil, og han skal godtgøre, at opnåelsen af offentlige midler er berettiget (se tilsvarende dommen i sagen Interhotel mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 84, præmis 47).

93 Med hensyn til argumentet om, at Kommissionen ikke som grundlag for den anfægtede beslutning kan påberåbe sig eksistensen af et påstået netværk oprettet med det formål at opnå fællesskabsstøtte svigagtigt, bemærkes alene, at den anfægtede beslutning ikke bygger på eksistensen af et sådant netværk, men på konstateringer, der direkte vedrører Endovena-projektet, hvis retmæssighed behandles under nærværende anbringende. Den omstændighed, at Kommissionen i sit svarskrift har henvist til et sådant netværk for at beskrive den kontekst, nærværnede sag indgår i, er således uden betydning for vurderingen af den anfægtede beslutnings gyldighed.

94 Sagsøgeren kan heller ikke bestride den anfægtede beslutning under henvisning til, at Kommissionen til grund herfor har lagt resultaterne af kontroller foretaget af Kommissionens egne tjenester og ikke dem, der er fremkommet under den nationale straffesag. I den henseende bemyndiger artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 4253/88 som ændret Kommissionen til »[u]den at gribe ind i den kontrol, medlemsstaterne gennemfører i henhold til nationale love og administrative bestemmelser« bl.a. ved stikprøvekontrol på stedet at kontrollere de aktioner, der finansieres af strukturfondene«. Det er anført i dommen i sagen Sgaravatti Mediterranea mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 37 (præmis 42 til 49), at Kommissionen lovligt kan benytte resultaterne af en kontrol gennemført af nationale myndigheder som grundlag for at afgøre, om det kan anses for bevist, at der foreligger uregelmæssigheder, som kan begrunde en sanktion i medfør af artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88. Denne mulighed indebærer imidlertid ikke, at Kommissionen er bundet af resultaterne af sådanne nationale undersøgelser. Undersøgelser foretaget i forbindelse med en national straffesag har nemlig et andet formål, og det kan ikke af den omstændighed, at undersøgelserne munder ud i den konklusion, at der ikke er udvist adfærd, som udgør en lovovertrædelse i national strafferetlig forstand, udledes, at der ikke foreligger uregelmæssigheder som anført i artikel 24 i forordning nr. 4253/88, som kan give anledning til, at der i henhold til denne bestemmelse træffes foranstaltninger af administrativ art.

95 I denne sag kan anvendelsen af artikel 24 i forordning nr. 4253/88 heller ikke udelukkes med den begrundelse, at sanktionerne efter denne bestemmelse kun finder anvendelse, såfremt den finansierede aktion ikke er blevet gennemført eller kun er blevet delvis gennemført. Det er altså ikke tilstrækkeligt, at sagsøgeren

påviser, at projektet materielt set er gennemført korrekt i overensstemmelse med Kommissionen godkendelse i beslutningen om tildeling af støtte. Sagsøgeren skal ligeledes være i stand til at godtgøre, at alle elementer af fællesskabsbidraget svarer til en faktisk ydelse, som var uundværlig i forbindelse med projektets gennemførelse (jf. i denne retning dommen Vela og Tecnagrind mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 57, præmis 201).

2. De forskellige uregelmæssigheder, der er konstateret i den anfægtede beslutning

96 Sagsøgeren har bestridt konstateringerne i den anfægtede beslutning for så vidt angår hver enkelt af de elleve uregelmæssigheder, der er fastslået i denne.

a) Kritikken af, at der ikke tidligere har været gennemført forsøg med Endovena-teknikken

97 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, første led:

»[...I] ansøgningen om støtte er det anført, at der er gennemført forsøg med Endovena-teknikken på talrige frugtsorter, og at der forelå resultater af disse forsøg. Kommissionens inspektører har fastslået, at der ikke var gennemført et eneste tidligere forsøg vedrørende 'Endovena-teknikken', og at der ikke forelå nogen resultater;

[...]«

Parternes argumenter

98 Sagsøgeren anser denne kritik for ubegrundet. For det første havde Kommissionen lejlighed til at vurdere de tidligere forsøg, før støtten blev bevilget, og den anså dem for tilstrækkelige til at vedtage og finansiere Endovena-projektet.

99 For det andet er udtalelserne om dette emne i forbindelse med kontrollen i 1997 i klar modstrid med konklusionerne efter den første kontrol i 1993, hvor det blev konstateret, at »der er gennemført sammenligninger, analyser og sammenstillinger af resultaterne [af Endovena-metoden og den traditionelle metode], og de indsamlede oplysninger er opstillet i et dataregister«.

100 For det tredje har sagsøgeren henvist til, at virksomheden som bilag til dens skrivelse af 12. juni 2000 har fremlagt tekniske rapporter vedrørende de nævnte forsøg, der ifølge virksomheden viser, at den anfægtede beslutning er fejlagtig i denne henseende.

101 Kommissionen har understreget, at den ikke før bevillingen af en støtte kan kontrollere rigtigheden af alle oplysninger i en ansøgning. I retsmødet har den tilføjet, at projektet var beregnet på at fremme udviklingen af landdistrikter, hvilket forudsætter, at det var baseret på metoder, der har været genstand for tilstrækkeligt mange forsøg til at gøre det muligt at omsætte dem til praksis. Fællesskabsstøtte ville ikke være blevet bevilget, hvis Kommissionen havde haft de rigtige oplysninger om de forudgående forsøg til rådighed. Kommissionen udleder heraf, at denne uregelmæssighed har fjernet grundlaget for beslutningen om tildeling af støtte, hvorfor den i sit selv er tilstrækkelig til at begrunde ophævelsen heraf.

Rettens bemærkninger

102 Ifølge oplysningerne om forudgående forsøg på siderne 4, 6 og 11 i ansøgningen om støtte deltog to professorer, den ene fra det statslige tekniske jordbrugsinstitut i byen Ascoli Piceno, den anden fra universitetet i Perugia, i forsøgene med Endovena-teknikken. Systemet var blevet afprøvet med forskellige træer, og resultaterne af disse forsøg havde været »imponerende«. I ansøgningen hævdede sagsøgeren endvidere at være i besiddelse af en række oplysninger, herunder:

— resultaterne af eksperimental anvendelse af systemet på forskellige frugttræer, idet treårige forsøg havde været gennemført på kiwitræer samt på pære- og æbletræer

— resultater af forsøg med forskellige former for gødning

— resultater af forsøg med visse svampedræbende midler

— resultater af et Endovena-system med flere træer, der er forbundet med hinanden.

103 På ansøgningens side 11 er det endvidere anført, at et af projektets formål er at forbedre oplysninger om dyrkningsmetoden, der allerede er til rådighed.

104 Støtteansøgningen vidner således om en forholdsvis omfattende forudgående forsøgsvirksomhed med hensyn til den pågældende metode.

105 Med henblik på at imødegå kritikken af, at disse oplysninger ikke var rigtige, har sagsøgeren henvist til sin skrivelse af 12. juni 2000 hvori virksomheden havde fremsat sine bemærkninger til de af Kommissionen konstaterede uregelmæssigheder. I skrivelsen henvises dels til tre forsøg, som, ifølge sagsøgeren, fandt sted i virksomheden, dels til at man opmærksomt havde fulgt de forsøg, som fandt sted på det landbrugsfaglige fakultet på universitetet i Perugia.

106 Som bilag til skrivelsen har sagsøgeren fremlagt tre dokumenter. De to første henviser til et forsøg, som forskere fra universitetet i Perugia har gennemført i sagsøgerens virksomhed. Dette forsøg blev udført på kiwitræer, der var angrebet af en særlig slags jernmangel, og bestod i at indsprøjte et stof direkte i planternes stammer for at afbøde problemet. Det tredje dokument angår et lignende forsøg udført af de samme forskere på vinstokke, der var angrebet af det samme problem.

107 Derimod har sagsøgeren hverken under den administrative procedure eller for retten tilvejebragt dokumentation for rigtigheden af virksomhedens angivelser af, at der havde fundet mere generelle forsøg sted med Endovena-systemet før indgivelsen af ansøgningen om støtte.

108 I lyset heraf kan udtalelsen i den anfægtede beslutning om, at der ikke havde fundet nogen forudgående forsøg sted med Endovena-teknikken forekomme overdreven. De meget specifikke og punktuelle forsøg, som sagsøgeren har fremlagt dokumentation for, kan imidlertid ikke sammenlignes med dem, der er tale om i ansøgningen om støtte.

109 Sagsøgerens argument om, at Kommissionen havde haft lejlighed til at vurdere de forudgående forsøg, før den bevilgede støtten, og havde anset dem for tilstrækkelige, kan ikke afkræfte den rejste kritik. Dels beviser den omstændighed, at Kommissionen ikke var i tvivl om rigtigheden af angivelserne i ansøgningen, da støtten blev bevilget, ikke at oplysningerne faktisk var rigtige. Dels kan sagsøgeren ikke påberåbe sig den omstændighed, at Kommissionen ikke foretog en tilbundsgående undersøgelse af angivelserne, før støtten blev bevilget, for at unddrage sig konsekvenserne af virksomhedens egne urigtige oplysninger.

110 Konstateringerne ved kontrollen i 1993, hvorefter »der er gennemført sammenligninger, analyser og sammenstillinger af resultaterne [af Endovena-metoden og den traditionelle metode], og de indsamlede oplysninger er opstillet i et dataregister«, viser heller ikke, at angivelserne vedrørende de forudgående forsøg som beskrevet i ansøgningen om støtte svarede til virkeligheden. Disse konstateringer angik nemlig ikke forsøg gennemført forud for ansøgningen om støtte, men derimod gennemførelsen af selve projektet.

111 Sagsøgerens argumenter kan derfor ikke afkræfte konstateringen i den anfægtede beslutning af, at ansøgningen om støtte indeholdt urigtige oplysninger for så vidt angår forudgående forsøg. Dette forhold udgør en tilsidesættelse af den oplysningspligt og den loyalitetspligt, der påhvilede sagsøgeren og er derfor en uregelmæssighed efter artikel 24 i forordning nr. 4253/88.

112 På grund af de urigtige oplysninger i ansøgningen er beslutningen om tildeling af støtte tilsvarende behæftet med en faktisk fejl vedrørende omstændigheder, der var af betydning for vurderingen af, om projektet fortjente støtte. Den er således ulovlig. Det fremgår af Domstolens praksis, at administrationen med tilbagevirkende gyldighed kan tilbagekalde en begunstigende forvaltningsakt, som er

ulovlig, forudsat såvel retssikkerhedsprincippet som princippet om beskyttelse af den berettigede forventning overholdes. Når der består en adgang hertil, selv om forvaltningsaktens adressat ikke har bidraget til dennes ulovlighed, må der så meget desto mere bestå en adgang dertil, når forvaltningsaktens ulovlighed skyldes adressatens egne handlinger (dom af 24.1.2002, Conserve Italia mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 87, præmis 90).

113 Kommissionen antog derfor med rette for den anfægtede beslutning har antaget, at angivelserne i ansøgningen om støtte var urigtige.

b) Kritikken af, at de personalemæssige ressourcer, der var nævnt i ansøgningen om støtte, ikke fandtes

114 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, andet led:

»[...] de personalemæssige ressourcer, der er nævnt i punkterne 6.1.3. og 6.2.3. i ansøgningen om støtte findes ikke;

[...]«

Parternes argumenter

115 Sagsøgeren har anført, at der består en klar modstrid mellem på den ene side denne kritik og på den anden side inspektørernes konstateringer i 1993 med hensyn til kompetencen hos de personer, der var tilknyttet projektet. Bilaget til rapporten vedrørende denne første kontrol indeholdt navnene på de projektansvarlige. Under den første kontrol blev de pågældende personer anset for tilstrækkeligt kvalificerede. Den omstændighed, at projektet faktisk blev gennemført, og at der deltog kvalificerede personer heri, fremgår også af en sagkyndig erklæring, som Procura della Repubblica di Fermo indhentede, og som sagsøgeren tilsendte Kommissionen som bilag til virksomhedens skrivelse af 12. juni 2000.

116 Kommissionen har anført, at sagsøgeren faktisk beskæftigede færre og mindre kvalificerede personer i projektet end dem, virksomheden havde erklæret at ville knytte til projektet.

Rettens bemærkninger

117 I henseende til de »human ressources«, som skulle beskæftiges med projektet, henvistes — for så vidt angår første fase — i ansøgningen om støtte til en »direktions- og ledelsesgruppe« bestående af det sagsøgende selskabs aktionærer og med deltagelse af »formanden for en naturbeskyttelsesforening«, der var ekspert i indretning og ledelse af frugtplantager, samt af undervisningspersonale og studenter fra den tekniske jordbrugsskole i Ascoli Piceno, af bestyreren for instituttet for skovbrug under jordbrugsfakultetet ved universitetet i Perugia, og af en teknisk direktør, der var landbrugsekspert, og som i de forudgående år havde beskæftiget sig med plantning af frugttræer og med frysekonservering. For så vidt

angår anden fase henvistes i ansøgningen til deltagelse af en kemiker fra universitetet i Ancona, der var specialist i frugtbaserede produkter, af en universitetsprofessor specialiseret i frysekonservering samt af en ansvarlig for ledelse og koordinering af projektet.

118 Sagsøgeren har ikke hævdet, at samtlige de personer, der var nævnt i ansøgningen, faktisk har arbejdet på projektet. Derimod har sagsøgeren understreget, at samtlige personer, der har deltaget i projektet, var tilstrækkeligt kvalificerede. På listen bilagt kontrolrapporten fra 1993, hvortil sagsøgeren har henvist, findes navnene på elleve personer. Deres nøjagtige kvalifikationer fremgår ikke af listen, hvorimod deres funktioner er angivet, nemlig tre »projektkoordinatorer«, to »videnskabsmænd«, to »administratorer«, en agronom, en IT-medarbejder, en bogholder samt en revisor. Også selvom det antages, at alle disse personer kan anses for "ansvarlige" i forbindelse med Endovena-projektet, er der intet, der gør det muligt at konkludere, at deres kvalifikationer lå på et ligeså højt niveau som visse af de personer, såsom universitetsprofessorer, der var nævnt i ansøgningen om støtte.

119 Den faktiske gennemførelse af projektet — som sagsøgeren selv har bekræftet ikke har givet de forventede resultater — viser heller ikke, at kvalifikationerne hos de personer, der deltog heri, svarede til kvalifikationerne hos dem, der var anført i ansøgningen om støtte. Endelig når den sagkyndige udtalelse, som sagsøgeren har påberåbt sig, ganske vist til den konklusion, at »forsøgsrækken i det hele synes at være i overensstemmelse med det program, der oprindelig blev forelagt« Kommissionen, men den sagkyndige udtaler sig ikke om kvalifikationerne hos de personer, der har arbejdet på projektet.

120 Sagsøgeren har ved i forbindelse med gennemførelsen af projektet at erstatte nogle særlig højt kvalificerede personer, som var nævnt i ansøgningen, med andre, hvis kvalifikationer ikke er påvist at ligge på et tilsvarende niveau, foretaget en betydelig ændring, der berører aktionens gennemførelsesvilkår. Det fremgår imidlertid ikke af sagen, at sagsøgeren har anmodet om Kommissionens godkendelse af ændringen.

121 Kommissionen lagde således med rette denne omstændighed til grund for den anfægtede beslutning.

c) Kritikken af, at Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura ikke deltog i projektet

122 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, tredje led:

»[...] i strid med det, der var angivet i ansøgningen om støtte, har Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura intet med projektet at gøre, der har ikke været nogen officiel kontakt med den nævnte forvaltning, og der har ikke været truffet bestemmelse om nogen finansiel deltagelse fra den nævnte myndigheds side;

[...]«

Parternes argumenter

123 Sagsøgeren har anført, at der ikke var planlagt nogen finansiel deltagelse i projektet fra Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura's (det regionale landbrugsinspektorat) side, da ansøgningen om støtte blev indgivet, og end mindre i beslutningen om tildeling af støtte, idet denne myndighed ikke rådede over de nødvendige økonomiske midler. I ansøgningen om støtte var der alene henvist til myndighedens fremtidige initiativer, uden at disse var præciseret, og til sandsynligheden (der ikke kan sidestilles med vished) for en finansiel deltagelse. Virksomheden havde uformelle kontakter med denne myndighed og afventede en positiv udgang på demonstrationsfasen, før den ville involvere myndigheden aktivt i projektet.

124 Kommissionen har anført, at sagsøgeren i ansøgningen om støtte klart lod forstå, at virksomheden havde planlagt officielle kontakter allerede fra projektet indledende faser, og at der faktisk var truffet bestemmelse om den nævnte myndigheds finansielle deltagelse, idet det kun var uvist, med hvilken andel den ville deltage.

Rettens bemærkninger

125 I ansøgningen om støtte havde sagsøgeren anført:

»9. Selskabet Euroagri overlader [landbrugsinspektoratet] at godkende og vælge det område, som myndigheden finder bedst egnet til leje af ca. 18 hektar jord til at demonstrere dyrkning af frugttræer efter »Endovena-metoden«.«

126 I øvrigt indeholdt ansøgningen om støtte følgende:

»Finansieringsprogram

[Landbrugsinspektoratet] i Ascoli Piceno, der deltager i projektet, [træffer] de nødvendige foranstaltninger med henblik på lokal finansiering af en del af projektet. Den ansvarlige for afdelingen, dr. Armellini, koordinerer.

Det er sandsynligt, at [ovennævnte finansiering] vil udgøre ca. 5% af de samlede udgifter.«

127 Sagsøgeren har ikke fremlagt nogen dokumentation for, at Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura deltog i det omtvistede projekt. Sagsøgeren har hævdet, at virksomheden havde haft uformelle kontakter med myndigheden, men virksomheden har ikke fremlagt nogen form for bevis til underbyggelse af denne påstand. Myndighedens deltagelse i projektet var imidlertid, som den var beskrevet i ansøgningen, ikke blot uformel. Navnlig skulle myndigheden have deltaget i valget af det areal, hvorpå en af projektets faser skulle gennemføres. Sagsøgeren har imidlertid ikke hævdet, at ovennævnte myndighed har deltaget i valget af arealet.

128 Hvad videre angår inspektoratets finansielle deltagelse er det rigtigt, at den ikke i ansøgningen præsenteres som sikker. Påstanden om, at »[Landbrugsinspektoratet] [træffer] de nødvendige foranstaltninger med henblik på lokal finansiering af en del af projektet« indeholder imidlertid en angivelse af, at der officielt er taget skridt til at opnå den nævnte finansiering. Sagsøgeren har imidlertid ikke hævdet, at dette var tilfældet.

129 Sagsøgerens argumenter kan derfor ikke afsvække konstateringen af, at landbrugsinspektoratet ikke var tilknyttet projektet på den måde, der var forudsat i ansøgningen om støtte. Det må derfor konstateres, at sagsøgeren har foretaget en betydelig ændring af projektet som anført i artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88, uden at anmode om Kommissionens godkendelse.

d) Kritikken af, at ingen af de personer, der er nævnt på listen over tekniske og videnskabelige referencer, har deltaget i gennemførelsen af projektet

130 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, fjerde led:

»[...I]ngen af de personer, der er nævnt på listen over tekniske og videnskabelige referencer, der var bilagt ansøgningen om støtte, har deltaget direkte eller indirekte i udførelsen af projektet;

[...]«

Parternes argumenter

131 Sagsøgeren har anført, at virksomheden har støttet sig til videnskabelige publikationer, og at den til gennemførelsen af projektet har benyttet sine egne teknikere, hvilket kunne have været verificeret i forbindelse med kontrollen i 1993. Under alle omstændigheder indeholdt beslutningen om tildeling af støtte intet herom.

132 Kommissionen tilbageviser disse argumenter.

Rettens bemærkninger

133 Som bilag til ansøgningen om støtte havde sagsøgeren præsenteret en liste på ti personer som »tekniske og videnskabelige referencer«. Hvilken rolle, denne liste spiller i forbindelse med ansøgningen om støtte, fremgår ikke klart af ansøgningen. Navnlig er det ikke i ansøgningen angivet, at personerne på listen skulle deltage aktivt i projektet.

134 Under disse omstændigheder kan den omstændighed, at de nævnte personer ikke deltog i projektet, ikke anses for en uregelmæssighed begået i forbindelse med udførelsen af projektet eller en betydelig ændring som anført i artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88.

e) Kritikken af udgifterne til arbejdskraft

135 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, femte led:

»[...U]dgifterne til arbejdskraft og de hermed forbundne afgifter er skønsmæssigt henført under projektet med 50% af det støttemodtagende selskab Euroagri's personaleudgifter, uden at der blev givet Kommissionen en detaljeret redegørelse for de personer, der var ansat med henblik på projektet og for de udførte arbejder;

[...]«

Parternes argumenter

136 Sagsøgeren er af den opfattelse, at selskabet har handlet korrekt ved skønsmæssigt at henføre 50% af dets personaleudgifter under projektet. De påløbne omkostninger svarer nøjagtig til de udgifter, der var forudsat i den af Kommissionen vedtagne beslutning om finansiering. Udgifterne kan derfor ikke på forhånd anses for uberettigede. I forbindelse med kontrollen i 1993 blev det konstateret, at der var udført et betragteligt arbejde, og rapporterne til Kommissionen indeholdt en detaljeret redegørelse for den måde, hvorpå personaleudgifterne var beregnet, en detaljeret analyse af de timer, der var anvendt på projektet, en specificeret beskrivelse af systemerne og indikatorerne for beregningen af arbejdskraft samt en redegørelse for de tekniske grunde til, at det var nødvendigt konstant at have personale til stede i projektområdet. I sin replik har sagsøgeren anført, at de 471 arbejdstimer pr. hektar, virksomheden havde beregnet for projektet, lå under de 800 timer pr. hektar, der fremgår af den af de italienske myndigheder udarbejdede tabel over det antal arbejdstimer, det er nødvendigt at anvende på frugttræer.

137 Kommissionen har anført, at fonden kun finansierer en vis procentdel af de faktisk afholdte udgifter til gennemførelse af projektet, og at det klagepunkt, der er rejst over sagsøgeren i den anfægtede beslutning, er at virksomheden ikke har givet en detaljeret og dokumenteret redegørelse for antallet af personer, der faktisk var ansat, og disses arbejde på de arealer, der var omfattet af projektet.

Rettens bemærkninger

138 Retten kan ikke tiltræde sagsøgerens opfattelse, hvorefter de udgifter til arbejdskraft, virksomheden henførte under projektet, var berettigede, fordi de svarede til de udgifter, der var forudsat i beslutningen om tildeling af støtte. Såvel ansøgningen om støtte som beslutningen om tildeling af støtte spiller en vigtig

rolle for vurderingen af, om projektet er korrekt gennemført, men de tal, de indeholder vedrørende projektets omkostninger, har karakter af en forudgående vurdering. Støttemodtageren kan alene kræve udbetaling af støtte for så vidt angår udgifter, der faktisk er afholdt, og som efterfølgende kan anes for begrundet i projektet. Sagsøgeren har ikke hævdet, at virksomheden har fremlagt dokumentation, såsom arbejdsaftaler eller lønsedler vedrørende virksomhedens ansatte, eller en detaljeret beskrivelse af hver enkelt projektmedarbejders aktiviteter, som ville have givet Kommissionen mulighed for at kontrollere, hvilke udgifter til arbejdskraft, der faktisk var afholdt på projektet. Sådan dokumentation kan ikke erstattes af sagsøgerens beregninger over det antal årlige arbejdstimer pr. hektar, der var nødvendige for projektet, da disse beregninger ikke beviser, at de nævnte arbejdstimer faktisk er udført, og at sagsøgeren har betalt dem.

139 Det følger heraf, at sagsøgeren ikke har fremført noget, der kan tilbagevise kritikken af, at der ikke er givet en detaljeret redegørelse for arbejdskraftudgifterne vedrørende projektet.

140 Som anført ovenfor i præmis 83 er modtagere af fællesskabsstøtte forpligtet til at give Kommissionen tilstrækkeligt præcise oplysninger til, at den kan kontrollere, om udgifterne, som fællesskabsstøtten er brugt til at dække, er berettigede. Sagsøgeren har ved ikke at tilvejebringe sådanne, dokumenterede oplysninger om udgifterne til arbejdskraft tilsidesat den oplysnings- og loyalitetsforpligtelse, som påhviler ansøgere til og modtagere af støtte, hvilket må anses for at være en uregelmæssighed som omhandlet i artikel 24 i forordning nr. 4253/88, såvel i dens oprindelige som i den ændrede affattelse (jf. i denne retning dommen i sagen Comunità montana della Valnerina mod Kommissionen, nævnt oven for i præmis 41, præmis 97).

f) Kritikken vedrørende henførelsen af en del af amortiseringen af pakhuset og af køleanlæggene under projektudgifterne

141 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, sjette led:

»[...I] forbindelse med projektet skulle der lejes et pakhus samt kølerum. Euroagri lod pakhuset opføre og erhvervede kølerummene i 1993 under projekt nr. 92.CT. IT.05.016 i henhold til [Rådets] forordning (EØF) nr. 866/90 [af 29. marts 1990 om forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter (EFT L 118, s. 46)], der var støttet af Kommissionen og de regionale myndigheder. Amortiseringen af disse aktiver henførtes for 30%'s vedkommende under Endovena-projektet. Der er derfor tale om en dobbeltfinansiering;

[...]«

Parternes argumenter

142 Efter sagsøgerens opfattelse var henførelsen af 30% af amortiseringen af kølerummene og pakhuset berettiget. Sagsøgeren erkender, at virksomheden i 1999 havde modtaget fællesskabsstøtte i henhold til forordning nr. 866/90 til opførelsen og erhvervelsen heraf, men understreger, at finansieringen var bevilget til opførelse af bygningerne, medens de omkostninger, der er henført til projektet, vedrører den midlertidige brug af dem.

143 Ved at stille sin egen infrastruktur til rådighed for projektet i stedet for at leje installationer tilhørende tredjemand, har sagsøgeren faktisk båret omkostningerne ved den midlertidige brug heraf. Sagsøgeren har således givet afkald på at bruge et areal svarende til omkring en tredjedel af virksomhedens infrastruktur til den normale produktion. Andelen på 30% af amortiseringen, der er henført til projektet, udgør kun en referencemæssig basis for fastlæggelsen af brugsværdien af aktivet og svarer til den normale leje, som sagsøgeren skulle have betalt for et lejemål.

144 Kommissionen har tilbagevist disse argumenter og anført, at sagsøgeren har beregnet andelen af amortiseringen af anlæggene i forhold til den samlede udgift til anskaffelsen af dem, herunder den del, der er finansieret af fonden, og ikke i forhold til den udgift til anskaffelsen, som sagsøgeren faktisk har haft.

Rettens bemærkninger

145 Sagsøgeren har ved at tilknytte en tredjedel af pakhuset og kølerummene Endovena-projektet givet delvis afkald på brugen af virksomhedens anlæg til virksomhedens aktiviteter i forbindelse med den normale produktion og afsætning.. Kommissionen har ikke gjort gældende, at en sådan ændret benyttelse af bygningerne var uforenelig med formålet med den støtte, som i henhold til forordning nr. 866/90 blev bevilget til opførelse og erhvervelse af dem. Det må herefter antages, at sagsøgeren havde ret til at henregne de omkostninger, virksomheden faktisk havde haft på grund af den ændrede benyttelse af bygningerne, til Endovena-projektet.

146 Ved beregningen af denne udgift kan sagsøgeren imidlertid ikke se bort fra den fællesskabsfinansiering, virksomheden opnåede i medfør af forordning

nr. 866/90. Ved finansieringen reduceres nemlig omkostningerne til opførelse og erhvervelse af bygningerne, og derved reduceres tillige omkostningerne ved sagsøgerens brug heraf.

147 Sagsøgeren har ved at henføre 30% af amortiseringen af de nævnte bygninger under projektet uden at tage hensyn til den fællesskabsfinansiering, virksomheden havde opnået til opførelse heraf derved henført større udgifter til projektet end dem, der faktisk er afholdt. Kommissionens vurdering, hvorefter sagsøgeren således har forsøgt at opnå dobbelt finansiering af de samme aktiver, er derfor rigtig.

148 Henføring af udgifter, der er større end dem, der faktisk er afholdt, må anses for at være en alvorlig tilsidesættelse af betingelserne for tildeling af støtte samt af den loyalitetsforpligtelse, der påhviler modtageren af en sådan støtte. Der er derfor tale om en uregelmæssighed i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 24 i forordning nr. 4253/88 såvel i dens oprindelige som i den ændrede affattelse (jf. i denne retning dommen i sagen Comunità montana della Valnerina mod Kommissionen, nævnt oven for i præmis 41, præmis 81).

g) Kritikken af, at en del af amortiseringen af landbrugsmateriellet blev henført under projektet

149 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, syvende led:

»[... A]mortiseringen af det landbrugsmateriel, der blev benyttet i forbindelse med projektet, blev henført under dette med skønsmæssigt 30% af selskabets samlede årlige amortisering af landbrugsmateriel. Denne amortisering blev også opført

under kapitlet udgifter i forbindelse med projektet »dieselolie til landbrugsformål«, hvilket er ensbetydende med, at det er henført under projektet to gange;

[...]«

Parternes argumenter

150 Sagsøgeren bestrider, at amortiseringen af landbrugsmateriellet er henført under projektet to gange. Udgiftsposten »dieselolie til landbrugsformål« vedrører forbrug af brændstof i forbindelse med brugen af køretøjerne i tilknytning til projektet, medens udgifterne til amortisering af landbrugsmateriellet omfatter udgifterne til brugen af udstyret.

151 Ifølge Kommissionen er amortiseringen af udstyret henført under projektet to gange, en gang som sådan og en yderligere gang ved, at sagsøgeren i årene 1994 og 1995 har henført en skønsmæssig udgift for brugen af udstyret pr. kilometer eller pr. time. Disse skønsmæssigt beregnede udgifter dækker imidlertid ikke alene udgifterne til brændstof, men også amortiseringen af udstyret, vedligeholdelsesomkostningerne samt afgifter, forsikring og de øvrige med udstyret forbundene udgifter.

Rettens bemærkninger

152 Det fremgår af dokumenter, Kommissionen har fremlagt som svar på spørgsmål fra Retten, og hvis ægthed sagsøgeren ikke har bestridt, at sagsøgeren henførte 30% af amortiseringen af landbrugsmaskinerne for årene 1993, 1994 og 1995 under Endovena-projektet. Endvidere henførte sagsøgeren for året 1993 30% af

virksomhedens udgifter til benzin og smøreolie under projektet. Derimod beregnede sagsøgeren for årene 1994 og 1995 det antal kilometre, virksomhedens køretøjer havde tilbagelagt, henholdsvis det antal timer, landbrugsmaskinerne havde været i drift, hvoraf virksomheden henførte 30% under projektet. Sagsøgeren har foretaget en skønsmæssig beregning af omkostningerne pr. kilometer, henholdsvis driftstimer. For så vidt angår omkostninger pr. kilometer har virksomheden benyttet den italienske automobilklubs tal, medens den ikke har angivet nogen kilde til den skønsmæssige ansættelse af omkostningerne pr. driftstime vedrørende landbrugsmaskinerne. Sagsøgeren har imidlertid ikke fremført nogen argumenter, der kan ændre ved Kommissionens opfattelse om, at såvel den skønsmæssigt ansatte omkostning pr. kilometer for køretøjerne som den skønsmæssigt ansatte omkostning pr. time for landbrugsmaskinerne omfatter amortiseringen af dette udstyr. Dermed har sagsøgeren ikke bevist, at kritikken af, at amortiseringen af det nævnte udstyr er henført under projektet to gange i årene 1994 og 1995, ikke er berettiget.

153 Som anført ovenfor i præmis 148 udgør henføring af udgifter, der er større end dem, der faktisk er afholdt, en uregelmæssighed i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 24 i forordning nr. 4253/88 såvel i dens oprindelige som i den ændrede affattelse.

h) Kritikken af, at en del af amortiseringen af det traditionelle kunstvandingsanlæg blev henført under projektet

154 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, ottende led:

»[... A]mortiseringen af det eksisterende, traditionelle kunstvandingsanlæg blev skønsmæssigt henført under projektet med 30%. Da et nyt anlæg blev installeret

og benyttet specielt til »Endovena«-systemet og omkostningerne blev henført under projektet, er henføringen af amortiseringen af det traditionelle kunstvandingsanlæg ikke berettiget;

[...]«

Parternes argumenter

155 Sagsøgeren har anført, at det traditionelle anlæg faktisk blev benyttet i forbindelse med projektet, idet det anlæg, der var beregnet til Endovena-projektet, ikke kunne fungere selvstændigt, hvis det ikke blev forsynet fra det traditionelle anlæg.

156 I replikken har sagsøgeren anført, at Kommissionen ved i svarskriftet at kritisere sagsøgeren for at have beregnet amortiseringen af hele det traditionelle anlæg og ikke blot for den del, som forsynede det anlæg, der var beregnet til projektet, har fremført et anbringende, der må afvises, idet det er nyt i forhold til de klagerpunkter, der er rejst tidligere. Sagsøgeren har understreget, at amortiseringen skal vurderes i forhold til landbrugsbedriftens samlede kunstvandingsanlæg, idet de marker, der benyttes til projektet, er placeret forskellige steder inden for virksomheden, og virksomheden er tilknyttet ét enkelt system. Sagsøgeren har yderligere anført, at benyttelsen af det eksisterende anlæg har gjort det muligt at reducere de samlede omkostninger i forbindelse med projektet.

157 Kommissionen har nærmere anført, at der i beslutningen om tildeling af støtte var afsat udgifter til et komplet og specifikt nyt anlæg og har gjort gældende, at den amortiseringsprocent, der i denne henseende var henført under projektet, er beregnet for det samlede traditionelle anlæg og ikke blot for den del, der blev benyttet til projektet.

Rettens bemærkninger

158 Først bemærkes, at Kommissionen i sit svarskrift har præciseret og begrænset den kritik, der i den anfægtede beslutning var rejst af, at amortiseringen af det traditionelle kunstvandingsanlæg var henført under projektet. Retten kan således ikke tiltræde sagsøgeres opfattelse, hvorefter Kommissionen har formuleret en kritik, der er ny i forhold til den, der blev fremsat under den administrative procedure.

159 Med hensyn til berettigelsen af kritikken bemærkes, at sagsøgeren i beskrivelsen i ansøgningen om støtte af det budget, som var nødvendigt til iværksættelsen af projektet, havde anført et beløb på 97 000 ECUtil et »komplet, stationært kunstvandingsanlæg«. Der var derimod ikke afsat udgifter til benyttelse af det traditionelle anlæg.

160 Imidlertid skulle ifølge projektet resultaterne af Endovena-teknikken sammenlignes med resultaterne af traditionelle metoder, og nogle parceller, der var afsat til projektet, skulle dyrkes på traditionel måde. For så vidt angår disse parceller var benyttelsen af det traditionelle anlæg til projektet altså nødvendig.

161 Det forekommer herefter berettiget at henføre amortiseringen af det traditionelle anlæg under projektet for så vidt angår de parceller, der blev dyrket traditionelt, og som benyttedes til sammenligning inden for rammerne af projektet. Derimod kan der ikke skønsmæssigt henføres 30% af amortiseringen af dette anlæg. Arealet af sagsøgerens virksomhed var nemlig 81 hektar, hvoraf 24 hektar

benyttedes til projektet. Af disse 24 hektar skulle 10,5 hektar dyrkes efter Endovena-teknikken. Herefter var henførelsen af det traditionelle kunstvandingsanlæg kun berettiget for så vidt angår 13,5 hektar, dvs. 17% af virksomhedens areal.

162 Sagsøgeren har ikke påvist, at den eventuelle afstand mellem de forskellige parceller, der var omfattet af projektet, kunne begrunde, at en større del af omkostningerne ved det traditionelle kunstvandingsanlæg henførtes under projektet. Dette anlæg kunne nemlig også bruges til traditionelle kulturer, som befandt sig på de øvrige parceller, der var beregnet til den normale produktion.

163 Sagsøgeren har således ikke fremført nogen argumenter, der kan tilbagevise kritikken, hvorefter den skønsmæssige henføring af 30% af amortiseringen af det traditionelle kunstvandingsanlæg ikke var berettiget.

164 Også på dette punkt har sagsøgeren altså henført udgifter under projektet, der er større end dem, som virksomheden har påvist at have afholdt, hvilket udgør en uregelmæssighed i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 24 i forordning nr. 4253/88 såvel i dens oprindelige som i den ændrede affattelse.

i) Kritikken af den årlige godtgørelse for indtægtstab, som betaltes L. Biego

165 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, niende led:

»[... D]et areal, hvorpå dyrkningen fandt sted, ejes af Euroagri og var bortforpagtet til L. Biego. For at kompensere for, at arealet stilledes til rådighed, betalte Euroagri L. Biego en godtgørelse for indtægtstab på omkring 300 000 000 lire pr. år for årene 1993 og 1994. Der er ikke fremlagt nogen kontrakt eller nogen beregning, der nærmere begrunder den årlige godtgørelse, som betaltes til Biego. I øvrigt udløb forpagtningsaftalen i 1993;

[...]«

Parternes argumenter

166 Sagsøgeren har anført, at det var berettiget til at betale L. Biego beløbet på 300 millioner italienske lire (ITL) pr. år for årene 1993 og 1994. Sagsøgeren har fremlagt en kopi af forpagtningskontrakten af 31. december 1990, hvorved sagsøgeren bortforpagtede sin bedrift til Biego. Ved Kommissionens konstatering af, at kontrakten udløb i 1993, tages der ikke hensyn til, at sådanne kontrakter i henhold til italienske regler har en minimumsløbetid på femten år.

167 Størrelsen af godtgørelsen blev anset for rimelig af den teknisk sagkyndige, der blev udpeget af Procura della Repubblica di Fermo. Med hensyn til Kommissionens beregninger heraf, der var baseret på den mellem Biego og sagsøgeren aftalte forpagtningsafgift, har sagsøgeren henvist til, at der ved betalingen af godtgørelsen til L. Biego blev taget hensyn til indtægtstabet, og sagsøgeren har understreget den store mængde frugt, som kunne produceres på de pågældende 24 hektar jord.

168 Kommissionen har anført, at fremlæggelsen af forpagtningskontrakten er sket for sent, idet denne først fandt sted efter vedtagelsen af den anfægtede beslutning. Afgiften for forpagtningen af sagsøgerens samlede bedrift var i denne kontrakt fastsat til 100 millioner ITL pr. år. Dette beløb svarede i det væsentlige til det beløb på 110 887 000 ITL pr. år, som fremgik af den sagkyndige erklæring, sagsøgeren har påberåbt sig. Da det areal, der benyttedes til projektet, kun svarede til en del af bedriften, anslår Kommissionen, at den årlige godtgørelse til Biego ikke burde have været højere end 32,8 millioner ITL. Selv om godtgørelsen beregnedes på grundlag af den indkomst, som ifølge sagsøgeren blev registreret i Biegos landbrugsvirksomhed i 1991 og 1992 (omkring 322 millioner ITL pr. år), kunne godtgørelsen til Biego ikke have været højere end 98,4 millioner ITL, idet kun 24 af virksomhedens 81 hektarer var beregnet for projektet, og idet kun 10,5 hektarer blev dyrket efter Endovena-teknikken. Sagsøgeren har ikke givet nogen plausibel forklaring på størrelsen af godtgørelsen.

Rettens bemærkninger

169 Indledningsvis bemærkes, den godtgørelse, der betaltes til L. Biego, var højere end det beløb på 238 000 ECU eller 119 000 ECU pr. år, der ifølge beslutningen om tildeling af støtte skulle betales til landmændene for at kompensere deres indtægtstab, så længe projektet varede. En godtgørelse på 300 millioner ITL pr. år svarede nemlig i 1993 til ca. 169 000 ECU og i 1994 til ca. 157 000 ECU. Under alle omstændigheder havde de tal, der var angivet i beslutningen om tildeling af støtte, karakter af et forudgående skøn vedrørende de udgifter, der var nødvendige til gennemførelsen af projektet, og de viser ikke, at de angive beløb faktisk havde fornødent grundlag.

170 Den væsentligste kritik i den anfægtede beslutning vedrørende dette forhold er, at sagsøgeren ikke har tilvejebragt dokumentation til støtte for beregningen af

godtgørelsen, og navnlig, at der ikke er forelagt nogen kontrakt med Biego vedrørende det forhold, at en del af bedriften var stillet til rådighed, og vedrørende den hertil svarende godtgørelse.

171 I denne forbindelse har sagsøgeren som bilag til stævningen fremlagt den forpagtningskontrakt, hvorved virksomheden bortforpagtede sin bedrift til L. Biego for en årlig forpagtningsafgift på 100 millioner ITL. Herudover har Kommissionen som bilag 7 til svarskriftet fremlagt en faktura udstedt af Biego den 12. januar 1993 for et beløb af 600 millioner ITL som godtgørelse for indtægtstab, der var lidt som følge af, at den frugt, der var høstet på de 24 hektar, som projektet omfattede, var stillet til disposition for sagsøgeren.

172 Ingen af de to dokumenter giver grundlag for at vurdere, om størrelsen af godtgørelsen var berettiget. Dels har sagsøgeren ikke fremlagt noget som helt konkret bevis, hvoraf det kunne udledes, at et overskud på 300 millioner ITL pr. år svarer til det normale overskud, som de pågældende 24 hektarer kunne indbringe en landmand. Dels har sagsøgeren ikke fremlagt nogen kontrakt med L. Biego, hvoraf beregningsmåden og en eventuel begrundelse for godtgørelsen kunne fremgå.

173 Den af L. Biego udstedte faktura kan forstås således, at han med sagsøgeren havde aftalt en skønsmæssigt fastsat godtgørelse på 300 millioner ITL pr. år. Selv om dette skulle være tilfældet, er en sådan kontraktbestemmelse imidlertid ikke tilstrækkelig til at bevise, at det således fastsatte beløb var berettiget i forhold til den indtægt, som L. Biego faktisk kan have mistet ved at stille arealet til disposition for projektet. Et sådant bevis var så meget desto mere nødvendigt i denne sag, hvor forbindelsen mellem L. Biego og sagsøgeren kan rejse tvivl om, hvorvidt indholdet af de kontraktbestemmelser, på grundlag af hvilke godtgørelsen blev betalt, svarer til det, der kunne have været indholdet af en sammenlignelig aftale indgået på normale markedsvilkår, og hvor godtgørelsen var meget høj i forhold til den forpagtningsafgift, som ifølge den sagkyndige tekniske erklæring, som sagsøgeren har påberåbt sig og fremlagt som bilag til stævningen, kunne anses for passende for arealet.

174 Endelig indeholder den nævnte sagkyndige erklæring alene en vurdering af en passende forpagtningsafgift for sagsøgerens bedrift, hvorimod den intet indeholder, der gør det muligt at vurdere, hvad der var en passende godtgørelse for indtægtstab.

175 Sagsøgeren har ved under projektet at henføre et beløb på 600 millioner ITL som godtgørelse til L. Biego uden at tilvejebringe noget bevis for berettigelsen af størrelsen af denne godtgørelse altså tilsidesat den oplysnings- og loyalitetsforpligtelse, som påhviler ansøgere til og modtagere af støtte, hvilket må anses for at være en uregelmæssighed som omhandlet i artikel 24 i forordning nr. 4253/88.

j) Den manglende gennemførelse af foranstaltninger til kommunikation og udbredelse

176 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, tiende led:

»[... D]e foranstaltninger til kommunikation og udbredelse, der var forudsat i beslutningen, navnlig udarbejdelsen og fremlæggelsen af »audiovisuelt materiale beregnet til udbredelse af den samlede knowhow vedrørende projektet« samt »skriftligt og audiovisuelt materiale beregnet til kommunikations- og udbredelsesstrategien«, er ikke gennemført;

[...]«

Parternes argumenter

177 Sagsøgeren har ikke bestridt, at projektets sidste fase, der tog sigte på udbredelse af resultaterne, ikke er gennemført i sin helhed. Efter sagsøgerens opfattelse kan dette forhold imidlertid ikke foreholdes virksomheden. Dels var det efter projektets negative slutresultater berettiget, at virksomheden ikke gik videre til udbredelsesfasen, der kun udgør et senere og eventuelt mål i forhold til de mål, der har direkte sammenhæng med produktionen. Dels har sagsøgeren ikke anmodet om finansiering af denne del af aktiviteterne, og Kommissionen har ikke søgt oplysning om grunden til, at virksomheden ikke havde anmodet om udbetaling af restbeløbet. Derved fremkaldte Kommissionens adfærd overbevisningen hos sagsøgeren om, at virksomheden ikke behøvede at gå videre til denne fase. Under alle omstændigheder har der fundet en spredning af metoderne og de indhøstede resultater sted.

178 Kommissionen mener, at projektets negative resultater ikke berettigede sagsøgeren til at foretage en væsentlig ændring heri uden nogen form for forudgående underretning af Kommissionen. Kommissionens påståede passivitet skyldtes udelukkende, at den afventede, at sagsøgeren skulle sende den afsluttende rapport, som først nåede frem til den efter kontrollen i 1997, hvorfor Kommissionens adfærd ikke har kunnet skabe nogen form for tillid om, at der skulle foreligge en accept, heller ikke stiltiende, af sagsøgerens beslutning om ikke at gå videre til projektets sidste fase.

Rettens bemærkninger

179 Med hensyn til sagsøgerens opfattelse om, at virksomheden ikke var forpligtet til at gennemføre kommunikations- og udbredelsesfasen, bemærkes, at gennemførelsen af denne fase ikke havde nogen mening, da »demonstrationsfasen« var slået fejl. Fjernelsen af en projektfase udgør imidlertid en betydelig ændring af

projektet. I denne forbindelse fremgår det klart af artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88 såvel i dens oprindelige som i den ændrede affattelse, at sådanne ændringer kan give anledning til nedsættelse eller ophævelse af støtten, hvis der ikke er ansøgt om Kommissionens godkendelse.

180 Det er irrelevant, at sagsøgeren ikke har ansøgt om udbetaling af sidste del af støtten. Sagsøgerens ansøgning angik nemlig projektet i dets helhed, og sagsøgeren kunne ikke ensidigt beslutte alene at gennemføre en del af det, heller ikke ved at give afkald på en del af finansieringen.

181 Retten kan heller ikke tiltræde sagsøgerens opfattelse, hvorefter Kommissionens adfærd og den manglende overvågning af sagsøgerens projekt i henhold til artikel 25 i forordning nr. 4253/88 har fremkaldt en berettiget forventning hos sagsøgeren om, at det ikke var nødvendigt at gennemføre projektets sidste fase. Med hensyn hertil bemærkes særligt, at sagsøgeren ved skrivelser af 14. maj 1996 over for Kommissionen havde bebudet fremsendelsen af rapporterne vedrørende projektet, uden at fremkomme med den mindste antydning af, at det var slået fejl, og at sidste fase ikke ville blive gennemført. De rapporter, der var bebudet i skrivelsen, blev imidlertid ført tilsendt Kommissionen efter kontrollen i 1997. Derfor havde sagsøgeren ingen grund til at antage, at Kommissionen havde godkendt den ensidige ændring af projektet.

182 Sagsøgeren har som følge heraf ikke tilbagevist konstateringen i den anfægtede beslutning af, at virksomheden havde foretaget en betydelig ændring af projektet uden at ansøge om Kommissionens godkendelse.

k) Kritikken af L. Biegos eftergørelse af to underskrifter

183 I den anfægtede beslutning hedder det i betragtning 8, sidste led:

»[... S]krivelserne af 26. marts 1994 og 11. juli 1994 til Kommissionen er underskrevet af Forlenza, der var direktør for Euroagri. L. Biego har skriftligt erklæret, at han har efterlignet denne underskrift;

[...]«

Parternes argumenter

184 Sagsøgeren har ikke bestridt, at L. Biego har påført de to skrivelser til Kommissionen sin hustrus uægte underskrift. Hustruen var på daværende tidspunkt direktør for sagsøgeren. Sagsøgeren har imidlertid bestridt, at der er tale om en uregelmæssighed, idet L. Biego i henhold til en generalfuldmagt var beføjet til at underskrive ethvert dokument vedrørende sagsøgeren i sin hustrus navn.

185 Kommissionen har anført, at eftergørelse af underskrifter udgør en dadelværdig adfærd. Efter Kommissionen opfattelse udgør den nævnte adfærd en overtrædelse af den loyalitetsforpligtelse, der påhviler støttemodtagere.

Rettens bemærkninger

186 Da der ikke findes udtrykkelige bestemmelser, der indeholder et forbud herimod, kan modtageren af en fællesskabsstøtte i sine forbindelser med Kommissionen lade sig repræsentere af andre personer. Med henblik på at sikre, at et projekt forløber korrekt, er det imidlertid vigtigt, at ethvert fuldmagtsforhold gøres gennemsigtigt, og navnlig, at fuldmægtigens identitet angives korrekt, således at institutionen, hvis den skønner det nødvendigt, kan anmode fuldmægtigen om at bevise, at han er behørigt bemyndiget til at gennemføre den pågældende retshandel i modtagerens navn. Hvis fuldmagtsforholdet ikke gøres gennemsigtigt, kan der nemlig senere opstå tvivl om gyldigheden at de retshandler, der er indgået af fuldmægtigen, hvilket kan bringe den korrekte gennemførelse af projektet i fare.

187 En fuldmægtigs benyttelse af støttemodtagerens legale repræsentants uægte underskrift er imidlertid i modstrid med den nødvendige gennemsigtighed i forholdet mellem modtageren og Kommissionen, idet den kan vildlede Kommissionen med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den bør anmode fuldmægtigen om at tilvejebringe bevis for sin bemyndigelse. I denne forbindelse er det af mindre betydning, om fuldmægtigen faktisk havde fuldmagt på det tidspunkt, da han indgik retshandler i modtagerens navn, når fuldmagtsforholdet som sådant ikke var bragt til Kommissionens kundskab. Hvis nemlig Kommissionen ikke er i besiddelse af beviset for bemyndigelsen for den person, der har handlet i modtagerens navn, kan denne forbeholde sig efterfølgende at godkende eller at bestride indholdet af de retshandler, fuldmægtigen har indgået. En adfærd, der er egnet til at skabe en sådan retlig usikkerhed, er principielt ikke forenelig med den oplysnings- og loyalitetsforpligtelse, der påhviler støttemodtageren.

188 Med hensyn til konsekvenserne af en sådan adfærd må det imidlertid tages i betragtning, at ophævelse af fællesskabsstøtte på grund af en uregelmæssighed har karakter af en sanktion, når den fører til tilbagesøgning af beløb, der overstiger

dem, som uberettiget er opnået som følge af denne uregelmæssighed. Sanktionen kan således kun pålægges på grundlag af en klar og utvetydig hjemmel (Domstolens dom af 25.9.1984, sag 117/83, Könecke, Sml. s. 3291, præmis 11, og af 12.12.1990, sag C-172/89, Vandermoortele mod Kommissionen, Sml. I, s. 4677, præmis 9).

189 Medens det er åbenbart, at indgivelse af oplysninger, der er egnede til at vildlede Kommissionen med hensyn til betingelserne for at yde støtte, med hensyn til den korrekte gennemførelse af projektet eller med hensyn til, hvilke udgifter der er nødvendige for projektet, udgør en uregelmæssighed efter artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88, er det ikke ligeså klart, at modtageren har tilsidesat sine forpligtelser i tilfælde af, at pågældendes fuldmægtig har benyttet en uægte underskrift, når der består et fuldmagtsforhold, eller når retshandlen godkendes, således at adfærden ikke kan antages at have betydning for bevillingen af støtten, projektets forløb eller de udbetalte beløb.

190 Der foreligger herefter ikke nogen tilstrækkelig klar og utvetydig hjemmel til at anse L. Biegos underskrivelse af de to skrivelser med Forlenzas navn for en uregelmæssighed. Denne omstændighed kan derfor ikke i denne sag bruges som grundlag for ophævelsen af støtten (se om et tilsvarende resultat begrundet med proportionalitetsprincippet dommen i sagen Comunità montana della Valnerina mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 41, præmis 65 og 66).

3. Konklusion med hensyn til fjerde anbringende

191 Det fremgår af det anførte, at to af de omstændigheder, der foreholdes sagsøgeren i den anfægtede beslutning, ikke kan fastholdes som grundlag for anvendelsen af artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88. Det drejer sig dels om kritikken i betragtning 8, fjerde led, i den anfægtede beslutning af, at de personer, der er

nævnt i listen over tekniske og videnskabelige referencer, ikke deltog i projektet, og dels kritikken i samme betragtnings sidste led af, at L. Biego påførte fru Forlenzas uægte underskrift på to skrivelser til Kommissionen.

192 Derimod kan ni forhold af de elleve, der foreholdes sagsøgeren i den anfægtede beslutning, med rette anset for uregelmæssigheder eller væsentlige ændringer af projektet. Af den anfægtede beslutning fremgår således, at der er sket grove tilsidesættelser af den oplysnings- og loyalitetsforpligtelse, der påhviler modtageren af en fællesskabsstøtte, navnlig afgivelsen af urigtige oplysninger i ansøgningen om støtte og henføringen under projektet af visse udgifter, der var højere end dem, der faktisk var afholdt. Disse uregelmæssigheder er fuldt tilstrækkelige til — med forbehold af gennemgangen af anbringendet vedrørende tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet — at anse de betingelser for ophævelse af støtten, som fremgår af artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 4253/88, for at være til stede i det i denne sag foreliggende tilfælde, og til at fastslå, at Kommissionen med rimelighed kun kunne træffe bestemmelse om ophævelse af støtten i dens helhed. Sammenlignet med disse uregelmæssigheder var de to andre kritikpunkter, der er nævnt i foregående præmis, af mindre betydning, og den omstændighed, at de ikke kan lægges til grund for afgørelsen, kan ikke ændre ved vurderingen af grovheden af de uregelmæssigheder, som Kommissionen med rette har fastslået.

193 Den omstændighed, at fjerde anbringende delvis tages til følge, kan derfor ikke medføre annullation af den anfægtede beslutning.

F — *Femte anbringende om tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet.*

1. Parternes argumenter

194 Til støtte for dette anbringende har sagsøgeren på ny henvist til, at de fejl, der foreholdes virksomheden, ikke udgør en manglende opfyldelse af betingelserne for

støttetildelingen, idet alene udbredelses- og vidensdelingsfasen ikke blev gennemført. Den omstændighed, at Kommissionen ikke udtrykkeligt fremsatte et forlangende vedrørende denne fase, fremkaldte den overbevisning hos sagsøgeren, at den ikke var uundværlig. De udgifter, virksomheden måtte afholde, viste sig at være meget større end eller i hvert fald at svare til den bevilgede støtte. Den fuldstændige ophævelse af støtten står i misforhold til formålet med artikel 24 i forordning nr. 4253/88, idet den påfører støttemodtageren en større belastning end nødvendigt.

195 Efter Kommissionens opfattelse var ophævelsen af støtten helt igennem velbegrundet når henses til antallet og grovheden af uregelmæssighederne.

2. Rettens bemærkninger

196 Proportionalitetsprincippet kræver, at fællesskabsinstitutionernes retsakter ikke går ud over, hvad der er egnet til og nødvendigt for at opfylde det tilsigtede mål (dom af 12.10.1999, nævnt ovenfor i præmis 82, præmis 101).

197 I forhold til dette princip kan navnlig tilsidesættelse af forpligtelser, hvis overholdelse er af fundamental betydning for en fællesskabsordnings rette funktion, sanktioneres med fortabelse af en rettighed, som er stiftet i medfør af fællesskabsreglerne, f. eks. retten til støtte (dom af 12.10.1995, sag C-104/94, Cereol Italia, Sml. I, s. 2983, præmis 24, og den deri nævnte retspraksis; Rettens dom af 12.10.1999, Conserve Italia mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 82, præmis 103, og dom af 14.6.2001, Hortiplant mod Kommissionen, sag T-143/99, Sml. II, s. 1665, præmis 118).

198 Som det fremgår af gennemgangen af fjerde anbringende, havde Kommissionen grundlag for i den anfægtede beslutning at konstatere, at sagsøgeren havde givet urigtige oplysninger i forbindelse med virksomhedens ansøgning om støtte, at virksomheden havde gjort sig skyldig i adskillige grove uregelmæssigheder, og at den havde fortaget væsentlige ændringer af projektet uden at give Kommissionen meddelelse herom. Sagsøgerens tilsidesættelse af sine forpligtelser som støttemodtager har vildledt Kommissionen med hensyn til omstændigheder, der var af betydning for vurderingen af, om projektet fortjente støtte (se ovenfor præmis 112), og det fremgår heraf, at projektet ikke blev gennemført som forudset i ansøgningen. Herefter og under særligt hensyn til, at der under projektet var henført visse omkostninger, som var højere end dem, der faktisk var afholdt, har Kommissionen med rette været af den opfattelse, at enhver anden sanktion end en fuldstændig ophævelse af støtten og tilbagesøgning af de af EUGFL udbetalte beløb ville indebære en risiko for tilskyndelse til svig (jf. i denne retning dommen i sagen Industrias Pesqueras Campos m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 82, præmis 163, dommen i sagen Vela og Tecnagrind mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 57, præmis 402, og dommen i sagen Comunità montana delle Valnerina mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 41, præmis 149).

199 Følgelig er det femte anbringende uden grundlag.

VII — *Den subsidiære påstand*

200 Påstanden om nedsættelse af størrelsen af det tilskudsbeløb, der skal tilbagebetales, kan under ingen omstændigheder tages under påkendelse, da det ikke tilkommer Retten under en annullationssag at sætte en anden beslutning i stedet for den omtvistede beslutning eller ændre denne beslutning (dommen i sagen Sgaravatti Mediterranea mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 37, præmis 141).

VIII — *Begæringen om, at et dokument skal udgå af sagen*

201 Sagsøgeren er af den opfattelse, at det dokument, som Kommissionen har fremlagt som bilag 6 til svarskriftet, skal udgå af sagen, idet udeladelsen af visse dele i den

kopi, der er indleveret til Retten, er i strid med procesreglementets artikel 43, stk. 5. I øvrigt er dokumentet udateret. Da Retten imidlertid ikke i denne sag har truffet afgørelse på grundlag af det pågældende dokument, er det ufornødent at tage stilling til sagsøgerens begæring (jf. i denne retning dommen i sagen Branco mod Kommissionen, præmis 116 og 117, og dom af 3.4.2003, forenede sager T-44/01, T-119/01 og T-126/01, Vieira m.fl. mod Kommissionen, endnu ikke offentliggjort i Samling af Afgørelser, præmis 223).

IX — *Bevisoptagelse*

202 Sagsøgeren har anmodet Retten om at anordne følgende bevisoptagelse:

— Det pålægges Kommissionen at fremlægge samtlige de rapporter med tilhørende bilag, den har sendt vedrørende Endovena-projektet.

— Der træffes bestemmelse om som vidner at afhøre Franco Passamonti, Paolo Manocchi og Cinzia Mancini vedrørende de omstændigheder, der er beskrevet i sagsfremstillingen.

— Der træffes bestemmelse om sagsøgerens personlige fremmøde ved L. Biego.

— Der træffes bestemmelse om indhentelse af en sagkyndig erklæring eller en undersøgelse på stedet.

203 I retsmødet har sagsøgeren anført, at resultaterne af den kontrol, der gennemførtes af OLAF, er i strid med dem, der fremgår af de undersøgelser, den italienske anklagemyndighed har foretaget. Sagsøgeren har derfor fastholdt sit krav om bevisoptagelse navnlig ved en besigtigelse og en sagkyndig erklæring.

204 Sagsøgeren har ikke ved de anbringender, der er behandlet ovenfor, præciseret, hvilke konkrete faktiske omstændigheder — som afviger fra dem, Kommissionen har lagt til grund i den anfægtede beslutning, og som kan afkræfte de konstateringer, beslutningen bygger på — virksomheden har til hensigt at bevise gennem den begærede bevisoptagelse.

205 Der er herefter ikke anledning til at træffe bestemmelse om denne bevisoptagelse.

Sagens omkostninger

206 I medfør af procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren ikke har fået medhold i sine påstande og hovedsagelig heller ikke i sine anbringender, pålægges det selskabet at betale sagens omkostninger, herunder omkostningerne i forbindelse med sagen om foreløbige forholdsregler, i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling)

1) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.**

2) **Sagsøgeren betaler sagens omkostninger herunder omkostningerne i forbindelse med proceduren om foreløbige forholdsregler.**

Forwood Pirrung Meij

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. januar 2004.

H. Jung J. Pirrung

Justitssekretær Afdelingsformand

Indholdsfortegnelse

Relevante retsforskrifter ..... II - 375

Sagens faktiske omstændigheder ..... II - 380

I — Ansøgningen om fællesskabsstøtte til Endovena-projektet ..... II - 380

II — Tildelingen af fællesskabsstøtten og projektets forløb ..... II - 381

III — Kontrollerne på stedet i juli 1997 ..... II - 383

IV — Den administrative procedure ..... II - 383

V — Den anfægtede beslutning ..... II - 385

Retsforhandlinger og parternes påstande ..... II - 385

Retlige bemærkninger ..... II - 387

VI — Den principale påstand ..... II - 387

A — Anvendeligheden af de forskellige affattelser af forordningerne nr. 2052/88, 4253/88 og 4256/88 ..... II - 387

B — Første anbringende om manglende begrundelse og om tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet ..... II - 389

1. Parternes argumenter ..... II - 389

2. Rettens bemærkninger ..... II - 390

C — Andet anbringende vedrørende tilsidesættelse af artikel 24 i forordning nr. 4253/88 ..... II - 391

1. Parternes argumenter ..... II - 391

2. Rettens bemærkninger ..... II - 394

D — Tredje anbringende vedrørende tilsidesættelse af artikel 25 i forordning nr. 4253/88 ..... II - 398

1. Parternes argumenter ..... II - 398

2. Rettens bemærkninger ..... II - 399

E — Fjerde anbringende om, at de uregelmæssigheder, der er fastslået i den anfægtede beslutning, ikke foreligger ..... II - 400

1. Generelle punkter ..... II - 400

a) Parternes argumenter ..... II - 400

b) Rettens bemærkninger ..... II - 402

2. De forskellige uregelmæssigheder, der er konstateret i den anfægtede beslutning ..... II - 406

a) Kritikken af, at der ikke tidligere har været gennemført forsøg med Endovena-teknikken ..... II - 406

Parternes argumenter ..... II - 407

Rettens bemærkninger ..... II - 408

b) Kritikken af, at de personalemæssige ressourcer, der var nævnt i ansøgningen om støtte, ikke fandtes ..... II - 411

Parternes argumenter ..... II - 412

Rettens bemærkninger ..... II - 412

c) Kritikken af, at Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura ikke deltog i projektet ..... II - 414

Parternes argumenter ..... II - 414

Rettens bemærkninger ..... II - 415

d) Kritikken af, at ingen af de personer, der er nævnt på listen over tekniske og videnskabelige referencer, har deltaget i gennemførelsen af projektet ..... II - 417

Parternes argumenter ..... II - 417

Rettens bemærkninger ..... II - 418

e) Kritikken af udgifterne til arbejdskraft ..... II - 418

Parternes argumenter ..... II - 419

Rettens bemærkninger ..... II - 419

f) Kritikken vedrørende henførelsen af en del af amortiseringen af pakhuset og af køleanlæggene under projektudgifterne ..... II - 421

Parternes argumenter ..... II - 421

Rettens bemærkninger ..... II - 422

g) Kritikken af, at en del af amortiseringen af landbrugsmateriellet blev henført under projektet ..... II - 423

Parternes argumenter ..... II - 424

Rettens bemærkninger ..... II - 424

h) Kritikken af, at en del af amortiseringen af det traditionelle kunstvandingsanlæg blev henført under projektet ..... II - 425

Parternes argumenter ..... II - 426

Rettens bemærkninger ..... II - 427

i) Kritikken af den årlige godtgørelse for indtægtstab, som betaltes L. Biego ..... II - 428

Parternes argumenter ..... II - 429

Rettens bemærkninger ..... II - 430

j) Den manglende gennemførelse af foranstaltninger til kommunikation og udbredelse ..... II - 432

Parternes argumenter ..... II - 433

Rettens bemærkninger ..... II - 433

k) Kritikken af L. Biegos eftergørelse af to underskrifter ..... II - 435

Parternes argumenter ..... II - 435

Rettens bemærkninger ..... II - 436

3. Konklusion med hensyn til fjerde anbringende ..... II - 437

F — Femte anbringende om tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet... II - 438

1. Parternes argumenter ..... II - 438

2. Rettens bemærkninger ..... II - 439

VII — Den subsidiære påstand ..... II - 440

VIII — Begæringen om, at et dokument skal udgå af sagen ..... II - 440

IX — Bevisoptagelse ..... II - 441

Sagens omkostninger ..... II - 442